

**HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN MÜZİK
EĞİTİMCİLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Şükran Akın

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ, 2024

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 1 (bir) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Şükran

Soyadı : Akın

Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi/ Müzik Eğitimi

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Halk Eğitimi Merkezlerinde Görev Yapan Müzik Eğitimcilerinin Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri

İngilizce Adı : Problems That Public Education Music Educators Encounter and Solution Suggestions

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazarın Adı Soyadı: Şükran Akın

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Şükran Akın tarafından hazırlanan “Halk Eğitimi Merkezlerinde Görev Yapan Müzik Eğitimcilerinin Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri ” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Mehlika DÜNDAR

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Aytekin ALBUZ

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Ali KALKAN

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı,
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 24.07.2024

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Lisans eğitimim boyunca bilgi ve deneyimlerinden ilham aldığım, yüksek lisans eğitimim boyunca zorlaştırmayan kolaylaştıran, beni her daim yüreklendiren, desteğini bir an olsun esirgemeyen, gerektiğinde sevecen bir anne, gerektiğinde disiplinli bir öğretmen ve gerektiğinde içten bir arkadaş olabilmesini hayranlıkla izlediğim çok kıymetli, saygıdeğer öğretmenim, danışmanım Prof. Mehlika DÜNDAR'a,

Kendisinden ders alma şerefine nail olamadığım ama gerek lisans gerekse yüksek lisans eğitimim boyunca güler yüzü, merhameti ve engin bilgisiyle hayatıma hep güzel dokunuşlar yapan çok değerli öğretmenim Prof. Dr. Mehmet AKPINAR'a,

Tez dönemim boyunca ihtiyaç duyduğum her an telefonun ucunda bulabildiğim, sorularına sıklıkla cevap veren, umudumu kaybettiğimde bana cesaret veren kıymetli arkadaşlarım Dr. Soner GARİP, Dr. Ali MAZI ve Yasin GÜVEN'e,

Uzakta olmasına rağmen her türlü bilişim sorunuma anında çözüm bulan çok değerli arkadaşım Kader EMERÖZ'e,

Araştırmam için gönüllü olup sorularıma içtenlikle cevaplar veren kıymetli müzik eğitimcilerine,

Bu uzun ve zorlu süreçte her an yanımda olan ve sabır gösteren sevgili eşim Fikret AKIN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN MÜZİK EĞİTİMCİLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Şükran Akın
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Temmuz 2024

ÖZ

Halk eğitimi merkezleri ülkemizde müzik eğitimi almak isteyen bireylerin yoğun ilgi gösterdiği kurumların başında olup bu kurumlara talep her geçen gün artmaktadır. Bu kurumlar aracılığıyla geniş kitlelere ulaşabilen müzik eğitimcilerinin mesleki alanda yaşadıkları problemlerin tespiti, müzik eğitiminin niteliğinin artırılması için önem arz etmektedir. Bu araştırma özengen müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olan halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin karşılaştıkları problemleri tespit ederek çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın örneklemini Ankara'nın merkez ilçelerindeki halk eğitimi merkezlerinde görev yapan 30 gönüllü müzik eğitimcisi oluşturmaktadır. Araştırmanın modeli betimsel nitel bir çalışmadır. Verilerin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmış olup araştırma bulgularına iki ayrı uzman görüşü alınarak hazırlanmış, 6 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak ulaşılmıştır. Eğitimcilerin demografik bilgileri ile eğitim ortamlarındaki fiziki ve teknik duruma, kurs program ve sürelerine, kursiyer profillerine, e-yaygın sistemine ve kurum işleyişine ilişkin yaşadıkları problemler 6 alt başlıkta incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler içerik analizi yapılarak

yorumlanmıştır. Araştırma bulgularına göre halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin çoğunlukla usta öğretici oldukları, önemli bir bölümünün müzik dışı alanlardan mezun oldukları tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre müzik eğitimcilerinin çoğunluğunun kurs program ve süreleri ile eğitim ortam ve donanımlarını yetersiz, kurs açmak için gerekli kursiyer sayısını fazla buldukları, kursiyer yaş gruplarının homojen olmayışı sebebiyle kurslardan verim alamadıkları, evrak işlerini fazla ve gereksiz buldukları, kurs açarken e-yaygın sistemindeki eksiklikten dolayı sıralamaya takılabildikleri ve kursiyer girişlerini yetkili şifresi ile sisteme girebildikleri için zaman kaybettikleri saptanmıştır. Araştırma bulgularından yola çıkarak kurs programlarının yaş gruplarına göre oluşturulup seviyelere ayrılması, kursun açılması için gerekli kursiyer sayısının kursun niteliğine göre daha makul bir rakama çekilmesi, evrak işlerinin e-yaygın sistemine entegre edilmesi ve kursiyer girişlerinin eğitimcinin kendi e- devlet şifresi ile yapılabilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Yaygın Eğitim, Halk Eğitimi Merkezi, Kurs, Özengen Müzik Eğitimi
Sayfa Adedi : xiii+67
Danışman : Prof. Mehlika DÜNDAR

PROBLEMS THAT PUBLIC EDUCATION MUSIC EDUCATORS ENCOUNTER AND SOLUTION SUGGESTIONS

(M.S. Thesis)

Şükran Akın

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

July 2024

ABSTRACT

Public education centers are the leading institutions among the people who want to have music education and the demand increases day by day. Identifying the professional problems experienced by music educators, who can reach large audiences through these institutions, is important to increase the quality of music education. This research aims to determine the problems of music educators working in public education centers that are especially important for music education. The 30 volunteer music educators working in public education centers in the centre of Ankara form the sample of the research. The research model is a descriptive qualitative study. The interview technique, one of the qualitative research methods, was used to collect the data, and the research findings were obtained using a semi-structured interview form consisting of 6 open-ended questions, prepared by taking two separate expert opinions. The demographic information of educators and the problems they experience regarding the physical and technical conditions in educational environments, course programs and durations, trainee profiles, e-widespread system and institution functioning are examined under 6 subheadings. The data gained after the research was interpreted making a content analysis. According to the research, it was discovered that most of the music educators working in public education centers are qualified

instructors, while a considerable part of them graduated from different fields. According to the results of the research, the majority of music educators found the course program and duration, educational environment and equipment inadequate, the number of trainees required to open a course was high, they could not get efficiency from the courses due to the non-homogeneous age groups of the trainees, they found the paperwork excessive and unnecessary, and they complained about the deficiency in the e-widespread system when opening a course. It has been determined that they lose time because they get stuck in the rankings and enter the trainee entries into the system with the authorized password. Based on the research findings, it has been suggested that course programs should be created according to age groups and divided into levels, the number of trainees required to open the course should be reduced to a more reasonable number according to the nature of the course, paperwork should be integrated into the e-widespread system, and trainee entries can be made with the educator's own e-government password.

Key Words : Non-Formal Education, Public Education Center, Course, Amateur Music Education

Page Number : xiii+67

Supervisor : Prof. Mehlika DÜNDAR

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	4
1.1.1. Problem Cümlesi	4
1.1.1.1. Alt Problemler.....	5
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Sayıtlar.....	6
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. İlgili Araştırmalar.....	7

BÖLÜM II	12
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	12
2.1. Eğitim	12
2.1.1. Örgün Eğitim.....	13
2.1.2. Yaygın Eğitim.....	13
2.2. Hayat Boyu Öğrenme	14
2.3. Halk Eğitimi ve Halk Eğitimi Merkezleri	15
2.3.1. Kurslar ile İlgili Hususlar.....	17
2.4. Müzik Eğitimi ve Müzik Türleri	20
2.4.1. Genel Müzik Eğitimi.....	20
2.4.2. Mesleki (Profesyonel) Müzik Eğitimi.....	21
2.4.3. Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi.....	21
2.5. Halk Eğitimi Merkezlerinde Müzik Eğitimi	23
2.6. Halk Eğitimi Merkezlerinde Görev Yapan Müzik Eğitimcileri	25
2.6.1. Öğretmenler.....	25
2.6.2. Usta Öğreticiler.....	26
BÖLÜM III	29
YÖNTEM	29
3.1. Araştırmanın Modeli	29
3.2. Evren ve Örneklem	29
3.3. Veri Toplama Yöntemi	30
3.4. Verilerin Analizi	30
BÖLÜM IV	32
BULGULAR VE YORUM	32
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	32

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	36
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	38
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	40
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	42
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	45
BÖLÜM V	47
SONUÇ VE ÖNERİLER	47
5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	47
5.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	49
5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	50
5.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	51
5.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	52
5.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	54
5.7. Öneriler	55
KAYNAKLAR	58
EKLER	63

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. <i>Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Kurs Programları ve Süreleri</i>	24
Tablo 2. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Cinsiyete Göre Dağılımı</i>	32
Tablo 3. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Yaşa Göre Dağılımı</i>	33
Tablo 4. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı</i>	33
Tablo 5. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Bölüme Göre Dağılımı</i>	34
Tablo 6. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Unvana Göre Dağılımı</i>	34
Tablo 7. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Branşa Göre Dağılımı</i>	35
Tablo 8. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Müzik Derslik Durumları</i>	36
Tablo 9. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Eğitim Ortamları Hakkındaki Görüşleri</i>	36
Tablo 10. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Kurs Program ve Süreleri Hakkındaki Görüşleri</i>	38
Tablo 11. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Kursiyer Profilleri Hakkındaki Görüşleri</i>	40
Tablo 12. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin E-Yaygın Sistemi Hakkındaki Görüşleri</i>	42
Tablo 13. <i>HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Kurum İşleyişi Hakkındaki Görüşleri</i>	45

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

BİLSEM	Bilim ve Sanat Merkezi
HBÖ	Hayat Boyu Öğrenme
HBÖK	Hayat Boyu Öğrenme Kurumları
HBÖKY	Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği
HEM	Halk Eğitimi Merkezi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
E	Araştırma Katılımcılarına Verilen Kod

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsan, doğum öncesinden başlayarak hayat boyu devam eden sürekli bir gelişim içindedir. Bireylerin yeteneklerini ortaya çıkarmak ve onları istenilen düzeyde geliştirmek için eğitim bir gerekliliktir. “Eğitim; kişinin zihni, bedeni, duygusal toplum yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi ya da ona birtakım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür. Eğitim, hayat boyu sürer; planlı ya da tesadüfi olabilir” (Akyüz, 2013, s. 2).

Eğitimin boyutu oldukça geniştir. Bu evren içerisinde sanat eğitimi oldukça önemli bir yer kaplar ve hemen hemen bütün disiplinlerle ilişkili olduğu söylenebilir. “Toplum yapısının oluşmasında bilim, teknik ve sanat başta gelen etkenlerdir. Bu öğelerden birlikte ve yeterince faydalandığı durumlarda insan yaşamındaki bozukluk, eksiklik ve yetersizlikler giderilir” (Biber, 2001, s. 102).

Sanat eğitimi, içerisinde farklı alt dalları ihtiva eder. Bu dallardan biri olan müzik eğitiminin, sanat eğitiminin önemli bir bölümünü oluşturduğunu söyleyebiliriz. Müzik insanlığın var olduğu andan itibaren var olduğu düşünülen kutsal bir olgudur. Birey olarak insanın müzikle ilişkisi, anne karnında dolaylı olarak başlar, kapsam ve derinliğini daha da artırarak ömür boyu devam eder (Uçan, 2005, s. 20). Müzik eğitimi alan bireylerin kişilik gelişimi, sosyal

gelişimi ve kendini ifade etme becerilerinde olumlu değişimler yaşandığı birçok bilimsel çalışma ile ispatlanmıştır.

Uçan (1997)' a göre müzik eğitimi, genel, mesleki ve özengen müzik eğitimi olarak üç ana türe ayrılır. Genel müzik eğitimi, müzikle ilişkisi ne olursa olsun herkes için gerekli ve zorunludur. Mesleki müzik eğitimi, müziği bir meslek olarak veya profesyonel bir uğraş alanı olarak tercih edenlere yöneliktir. Özengen müzik eğitimi ise, müziğe özel ilgisi olup müziği kendisi için bir düşkü (hobi) alanı olarak seçen amatörler için yöneliktir (s. 7-8).

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanı temelli bir yaklaşım esas alınmış olup müzik eğitimi “Dinleme-Söyleme-Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müzik Kültürü” ve “Müzikte Yaratıcılık” adı altında dört temel öğrenme alanı üzerine oluşturulmuştur (MEB, 2018). Genel müzik eğitimi kapsamında örgün eğitim kurumlarında bu dört alan müfredat dâhilinde işlenmeye çalışılmaktadır. Fakat örgün eğitim kurumlarındaki ders saatlerinin yetersiz olması, sınıf mevcutlarının fazla olması, kişilerin yaş itibarıyla ilgi alanlarının oluşmaması veya yeteneklerin fark edilememesi gibi birçok sebepten ötürü örgün eğitimde gerekli becerileri kazanamayan, bu becerilerin ötesinde kendini daha fazla geliştirmek isteyen veya müziğe sonradan ilgi duyan bireylerin müzik eğitimlerine örgün eğitim sonrasında da devam etmek istemeleri kuvvetle muhtemeldir. Türkoğlu ve Uça (2011)' ya göre, kişinin örgün eğitimden sonraki hayatında ve örgün eğitimden faydalanamayan kişilerin çağımızın gerektirdiği bilgi ve beceriyi kazanabilmesi, yaygın eğitimle olanaklıdır (s. 49). İnsanın sınırsız öğrenebilme isteğinin ve yeteneğinin eğitimin tek bir zaman dilimine sığdırılması mümkün görünmemektedir. Bu sebeple örgün eğitim kapsamında genel müzik eğitimini alamamış veya yalnızca temel bilgi ve becerileri edinmiş bireyler bu becerileri edinebilmek veya geliştirebilmek için ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda yaygın eğitim kurumlarına başvurmakta ve özengen müzik eğitimine devam etmektedirler.

Arslan (1992)'a göre ülkemizde yaygın eğitim kavramı “halk eğitimi”, “kitle eğitimi”, “yetişkin eğitimi”, “okul dışı eğitim” kavramlarının yerine kullanılmaktadır. Bu kavramla örgün eğitim sistemine hiç girmemiş veya herhangi bir sebeple devam edememiş, eğitimden istifade edememiş ve eğitimini sürdürmek isteyen bireylere, ikinci bir fırsat sağlayan eğitim hizmetleri kastedilmektedir (s. 1).

Yaygın eğitimin yelpazesi oldukça geniştir. Günümüzde birçok kamu kurum ve kuruluşlarında ve özel merkezlerde yaygın eğitim kapsamında eğitim verilmektedir. Bu kurumların içinde halk eğitimi merkezlerinin yeri yadsınamayacak niteliktedir. Özengi (2017)' ye göre halk eğitimi merkezleri, ihtiyaç saptamasından sonra Türkiye'nin tüm il ve ilçelerinde MEB'na bağlı yaygın eğitim hizmeti sunan en geniş örgütlenmeye sahip kurumlardır (s. 25). Kişilerin tamamen kendi ilgi ve ihtiyaçlarına göre tercih ettikleri bu eğitim kurumları; belli bir yaş sınırlaması olmaması, bireylerin seviyesi ve çalışma şartlarına göre bireyselleştirilmiş eğitim vermesi ve ücretsiz olması açısından da oldukça avantajlıdır. Müziğin, toplumların kültürel özelliklerinin gelişmesini sağlayan büyük bir güce sahip olması bireylere en iyi biçimde müzik eğitimi verilmesini önemli kılmaktadır (Otacıoğlu, 2005, s. 1). Yener (2009)'e göre özengen müzisyenler için verilen eğitim, toplumun müzik zevkinin oluşması ve müzik kültürünün yaygınlaşması gibi önemli bir problemin çözümünde büyük rol oynamaktadır (s. 3). Halk eğitimi merkezlerinin özengen müzik eğitiminde büyük önem taşıdığı bilinen bir gerçektir. Müzik eğitiminin her türüsünde olduğu gibi özengen müzik eğitiminde de niteliğin artırılması oldukça önemlidir. Niteliğin artırılması ise eğitimcilerin sorunlarının tespiti ve eğitim koşullarının iyileştirilmesi ile mümkün olabilir. İlgili literatür taramasında halk eğitimi merkezlerinin ve kursiyerlerin sorunlarına ilişkin çeşitli çalışmalar bulunmasına rağmen eğitimcilerin sorunlarına yönelik çok fazla çalışma olmadığı tespit edilmiştir. Ancak çözülmesi gereken sorunlar sıralamasında eğitimcilerin sorunları ivedilik teşkil etmelidir. Çünkü eğitimin kalitesinin düşmesi de yükselmesi de eğitimcinin elindedir. Bu araştırma özengen müzik eğitiminin bel kemiği olan halk eğitimi

merkezlerindeki müzik eğitimcilerinin mevcut problemlerinin tespit edilmesi ve çözüme kavuşturulması gerekliliğinden doğmuştur.

1.1. Problem Durumu

Örgün eğitim insan hayatının belirli bir dönemini kapsamaktadır. Öğrenmenin hayat boyu süren bir eylem olduğunu düşünürsek örgün eğitimde kazandırılmaya çalışılan yeterliliklerin bireylerin hayatında yeterli olmadığını ya da zaman içerisinde yenilenmeye ihtiyaç duyduğunu söyleyebiliriz. “Örgün eğitime dâhil olamayan veya örgün eğitim sonrasında bireylerin, ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri edinebilmesi örgün eğitim sonrasında verilecek eğitimle sağlanabilir (Celep, 2003, s. 12). Bu sebeple hayat boyu öğrenme kapsamında yaygın eğitim kurumlarına duyulan gereksinim giderek artmaktadır. Halk eğitimi merkezleri hayat boyu öğrenme ilkesi ile var olan yaygın eğitim kurumlarının önemli bir koludur. Oldukça önemli görev ve sorumlulukları olan halk eğitimi merkezlerinin özengen müzik eğitiminde de önemli bir yere sahip olduğu yadsınamaz. Bu bağlamda halk eğitimi merkezlerinde verilen müzik eğitiminin kalitesinin, verimliliğinin ve etkililik düzeyinin artırılması önem teşkil etmektedir. Eğitimin niteliğinin eğitimci ile doğrudan ilgisi olduğu gerçeğinden yola çıkarak hedefe ulaşmak için öncelikle halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin müzik eğitiminde karşılaştıkları problemlerin saptanması ve çözüm önerilerinin sunulması gerekmektedir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin karşılaştıkları problemler ve çözüm önerileri nelerdir?” şeklindedir.

1.1.1.1. Alt Problemler

- 1) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin cinsiyet, yaş, eğitim durumu/bölümü, unvanı/branşına yönelik demografik bilgileri nelerdir?
- 2) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin teknik ve fiziki problemleri nelerdir?
- 3) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin kurs programlarına ve sürelerine ilişkin problemleri nelerdir?
- 4) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin kursiyer profillerine ilişkin problemleri nelerdir?
- 5) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin e-yaygın sistemine ilişkin problemleri nelerdir?
- 6) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin kurum işleyişine ilişkin problemleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı özengen müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olan halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin karşılaştıkları problemleri tespit ederek bu problemlerin giderilmesi için çözüm önerileri sunmaktır. Geliştirilen çözüm önerilerinin bu bağlamda yapılacak diğer çalışmalara ışık tutması hedeflenmektedir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Halk eğitimi merkezleri hayat boyu öğrenme yaklaşımını baz alarak her yaş ve eğitim düzeyindeki kişilerin özengen müzik eğitimi almasında etkin rol oynamaktadır. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün yayımladığı izleme ve değerlendirme verileri incelendiğinde

müzik eğitimine talebin genel olarak arttığı görülmektedir. Bu verilerden yola çıkarak müzik eğitimine talebin gelecek yıllarda daha da artacağı tahmin edilmektedir. Bu bağlamda halk eğitimi merkezlerinde müzik eğitiminin niteliğinin artırılması yönünde yapılan her çalışma biraz daha kıymetli olacaktır. Müzik eğitiminin niteliğinin planlı ve sistemli bir şekilde artırılmasının en önemli adımı müzik eğitimcilerinin konuya ilişkin sorunlarının çözümüyle mümkündür. Halk eğitimi merkezlerinin kurumsal sorunları, kursiyer sorunları ve çalgı eğitiminde karşılaşılan sorunlar üzerine yapılmış araştırmalar mevcutken bu kurumlarda görev yapan müzik eğitimcilerinin sorunları üzerine yapılmış bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma, halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin karşılaştıkları problemlerin tespit edilerek konuya ilişkin çözüm önerileri sunması, halk eğitimi merkezlerindeki müzik eğitiminin niteliğini artıracığı düşüncesi ve bu alanda yapılmış ilk araştırma olması açısından önemlidir.

1.4. Sayıtlar

Araştırma şu varsayımlara dayanmaktadır:

1. Araştırmaya katılan eğitimciler görüşme sorularına içten ve samimi yanıtlar vermiştir.
2. Belirlenen araştırma modeli araştırmanın amacına ve konusuna uygundur.
3. Araştırma örneklem grubu evreni yansıtır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma, Ankara ili merkez ilçelerinde (Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Keçiören, Mamak, Pursaklar, Sincan, Yenimahalle) faaliyet gösteren 15 halk eğitimi merkezi ve bu kurumlarda görev yapan 30 müzik eğitimcisinin görüşleri ile,

Araştırma sürecinde ulaşılabilen kaynaklar ile,

Araştırmacının sağlayabildiği zaman ve maddi olanaklar ile sınırlıdır.

1.6. İlgili Araştırmalar

Tokatlı (2020)'nin “ Özenen Müzik Eğitimi Kurumlarında Keman Derslerini Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştığı Problemler” isimli yüksek lisans tezinde özenen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları beş alt başlıkta incelenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özenen müzik eğitimi kurumlarındaki 25 öğretmen üzerinden görüş alma yöntemi (gözlem, görüşme ve doküman incelemesi) kullanarak veri elde edilmiş ve eldeki veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Araştırma neticesinde özenen müzik eğitimi kurumlarında keman dersi veren öğretmenlerin büyük bir kısmının çalışma şartlarından memnun olmadığı ve öğrencilerin bireysel çalgı çalışmalarını yetersiz bulduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte özenen müzik eğitimi kurumlarının çoğunluğunda keman eğitimini destekleyici derslerin verilmediği, öğrencilerin hep beraber çalgı çalabileceği toplu bir ders olmadığı ve kurumun, öğrencileri sanatsal aktivitelere yönlendirmediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlar ışığında; özenen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerine ek olarak işitme, solfej ve orkestra derslerinin de verilmesi ve bu kurumların öğrencileri şehir iğerisindeki sanatsal aktivitelere yönlendirmesi gerektiğine dair önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca öğretmenlerin temel ihtiyaçlarının göz ardı edilmemesi ve verimliliğin düşmemesi için muhakkak ders aralarında boşluklar verilmesi, günde 8 saatten fazla ders verilmemesi ve ders saatlerinin 40-45 dakikayı geçmemesi önerilerinde bulunulmuştur.

Karan ve Yokuş (2022)'un “Özenen Müzik Eğitimi Veren Kurumlardaki Piyano Eğitimi Sürecine İlişkin Piyano Eğitimcilerinin Görüşleri” isimli çalışmalarında piyano eğitim süreci piyano öğretmenlerinin görüşlerine göre dört alt başlıkta değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda piyano eğitimcilerinin çoğunun okul öncesi ve ilkokul düzeyindeki öğrencilerle, bir kısmının ise müzik okullarının yetenek sınavlarına hazırlanan öğrencilerle çalıştıkları

tespit edilmiştir. Eğitimde genellikle orta do pozisyonunu baz alan bir eğitim yaklaşımını benimsedikleri ve daha çok gösterip-yaptırma öğretim yöntemini tercih ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca eğitim süreçlerinde birden fazla metodu birlikte kullandıkları ve repertuar seçiminde öğrencilerin taleplerini dikkate aldıkları belirtilmiştir. Tüm bunlara ek olarak piyano eğitimcilerinin öğrenme stratejileri ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve öğrenci motivasyonunu artırmak için ödüllendirme yöntemini kullandıkları saptanmıştır. Bu bulgular neticesinde MEB tarafından hazırlanmış ortak, güncel ve uygulanabilir öğretim programlarının oluşturulması, özengen piyano eğitime yönelik kaynak kitapların çoğaltılması; öğrenme stratejilerinin kullanımının yaygınlaştırılması için öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmesi; ayrıca piyano eğitimi sürecinde motivasyonu arttıracak uygulamaların zenginleştirilmesi önerilerinde bulunulmuştur.

Gülaçar (2021)'ın "Halk Eğitim Merkezi Bünyesindeki Bağlama Derslerinin Yürütülmesinde Karşılaşılan Sorunlar Van İli Örneği" isimli tezinde Van ilinin Edremit, İpekyolu ve Tuşba ilçelerindeki halk eğitimi merkezlerinde bağlama eğitimi veren usta öğretici ve kursiyerlerin sorunları 4 alt başlıkta incelenmiştir. Kursiyerlere uygulanan test verilerine göre ikili karşılaştırmada cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. İki den fazla seçenekli karşılaştırmalarda yaş ve eğitim durumuna göre de anlamlı bir farklılık görülmezken katılımcıların yaşadıkları merkez ilçe değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. Usta öğreticilere uygulanan görüşme formlarından elde edilen verilere göre halk eğitimi merkezleri tarafından bağlama eğitime yönelik bir kaynak sağlanmadığı, bu sebeple usta öğreticilerin farklı kaynaklardan yararlanmaya çalıştığı veya kendilerinin oluşturduğu etütleri kullandığı ve eğitim sürecinde gösterip yaptırma tekniğini kullandıkları saptanmıştır. Çözüm önerisi niteliğinde akademisyenlere uygulanan görüşme formu neticesinde halk eğitimi merkezlerindeki bağlama kurslarında kullanılacak kaynak kitap ve öğretim yöntemlerinin geliştirilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Bayırlı (2022)'nin " Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Piyano Eğitimcilerinin Piyano Öğretimine Yönelik Görüşleri" isimli yüksek lisans tezinde özengen müzik eğitimi

kurumlarındaki piyano eğitimcilerinin piyano öğretiminde kullandıkları öğretim ve ölçme değerlendirme yöntemleri, kullandıkları kaynak kitaplar, doğru çalışma pozisyonlarına dair önerileri, eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri altı alt başlıkta araştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre piyano eğitimcilerinin piyano öğretiminde genellikle gösterip yaptırma, ölçme değerlendirme yöntemi olarak ise genellikle sonucu değerlendiren MEB seviye tamamlama sınavlarını kullandıkları ve 12 farklı kaynaktan faydalandıkları tespit edilmiştir. Eğitimcilerin yaşadıkları sorunların çoğunlukla öğrencilerin çalışma eksiklikleri, ders devamsızlıkları ve veli beklentileri ile ilgili olduğu saptanmıştır. Bulgular sonucundan hareketle öğretim yöntem ve tekniklerinin zenginleştirilmesi, ölçme değerlendirmelerin süreci de kapsamı, kullanılan metotların öğrencinin seviyesine uygun olması, öğrenci devamının sağlanması için öğrenci-öğretmen-veli bağlamında güçlü bir iletişimin olması, öğrencilerin sürekli tekrar yapması gibi önerilerde bulunulmuş ve piyano öğretiminde öğretmen görüşlerinin eğitime olumlu katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Oğuz, Kaleli ve Mustul (2021)'un "Özengen Keman Eğitimi Sürecine Yönelik Öğretmen Görüşleri Konya İli Örneği" isimli çalışmalarında keman eğitimcilerinin ders süreci, repertuar içeriği ve keman öğretiminde karşılaştıkları problemler incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre keman eğitimcilerinin dersleri genellikle 50-60 dakika olarak işledikleri, kaynak olarak genellikle Ömer Can Keman Eğitimi 1 ve Suzuki metotlarını kullandıkları ve bireysel öğrenci çalışmasının yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu tespitlere ilişkin eğitimcilerin evrensel kaynaklara ek olarak geleneksel kaynaklardan da faydalanılması, öğrencileri güdülemek için sıklıkla konserler düzenlenmesi ve öğrencilerin bireysel çalışmaları için programlar yapılması şeklinde önerilerde bulunulmuştur.

İkiz (2010)'in "İstanbul'da Yaygın Eğitimde Görülen Bağlama Öğretim Problemleri" isimli yüksek lisans tezinde yaygın eğitim kurumlarındaki bağlama öğretiminde yaşanan problemler, kurumların işleyişinden kaynaklı problemler ve çalgının öğretimi ile ilgili teknik problemler olarak iki alt başlıkta incelenmiştir. Çalışmada yaygın eğitim ve örgün eğitim

kurumlarının işleyişinin birbirinden farklı olduğu, MEB'na bağlı yaygın eğitim kurumlarında kullanılan plan ve programların bağlama eğitiminin niteliğine uygun olmadığı, okullardaki öğrencilerin çalgı eğitimine yönlendirilmedikleri, MEB' nın kendi kurumlarını yeterli seviyede denetleyemediği ve bu kurumlarda bağlama eğitiminin ihtisası ya da formasyonu olmayan eğitimciler tarafından sağlandığı, öğrencilerin yeterliklerine ve yaş aralıklarına bakılmadan kurslara alındığı ve bağlama metotlarının yetersizliği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bağlamda bir komisyon oluşturularak bağlama metotları geliştirilmesi, eğitimin nitelikli eğitimcilerle yapılabilmesi için konservatuvarlardan destek alınması ve öğrencilerin yaş gruplarına göre sınıflandırılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Güleç (2018)'in “ Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klarinet Eğitime Yönelik Öğretmen Görüşleri Ankara İli Örneği” isimli yüksek lisans tezinde özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klarinet eğitiminde yaşanan sorunlar eğitimci ve öğrenci boyutlarında dört başlıkta ele alınmıştır. Elde edilen verilere göre araştırmaya katılan eğitimcilerin büyük bir çoğunluğunun eğitim durumlarının lisans veya lisansüstü olduğu ve klarinet eğitiminde yeterince tecrübeli oldukları, en fazla H. Klosé Klarinet Metodu ve Serkan Çağrı Sol Klarinet Metodunu kullandıkları, öğrencilerin klarinet eğitimi için gerekli fiziksel yeterliğe sahip oldukları ve araştırma örneklemindeki kurumlarda klarinet eğitimi alan öğrencilerin toplam müzik eğitimi alan öğrencilerin %7'sini oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular neticesinde klarinetin popüler bir çalgı olmadığı görüşüne varılmış ve yaygınlaştırılması önerilmiştir. Ayrıca klarinet eğitimine fiziksel yeterlik kontrolü yapılarak erken yaşta başlanması, nefes ve diyafram egzersizlerinin sık sık yapılması, geleneksel ve güncel müzikleri de içeren yeni etüt ve metotlar yazılması ve özengen müzik eğitimi veren kurumların mesleki müzik eğitimi veren kurumlarla sürekli bilgi paylaşımı halinde olması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Özden ve Özdemir (2023)'in “ Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında ve Bilssem'de Çalgı Derslerini Yürüten Eğitimcilerin Karşılaştıkları Problemler Sivas İli Örneği” isimli çalışmalarında ders süreleri, ders içerikleri ve ders esnasında veya sonrasında karşılaşılan

problemler incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre eğitimcilerin genellikle 12-17 yaş aralığındaki öğrencilerle çalıştığı, ders sürelerinin 40-60 dakika arasında olduğu, bu kurumlarda bağlama, keman, gitar ve piyano kurslarına talebin fazla olduğu tespit edilmiştir. Eğitimcilerin öğrenci devamsızlıkları, müzik sınıfına ayrılan bütçenin yetersizliği, öğrencilerin çalgıyı hemen çalmak istemesi ve zamanla isteksizlik duymaya başlamaları ve okuldan sonra öğrencilerin özengen eğitim kurumlarına yorgun olarak geldikleri için motivasyonlarının düşmesi ve ders ücretlerinin düşüklüğü gibi problemler yaşadıkları saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre eğitimcilerin maddi ve fiziki şartlarının iyileştirilmesi, öğrenci motivasyonunun sağlanması için çeşitli etkinlikler ve sene sonu konserleri hazırlanması önerilmiştir.

Bağcı ve Can (2019)' in "Müzik Öğretmenlerinin Karşılaştığı Sorunlar" isimli çalışmalarında müzik öğretmenlerinin mesleki hayatta karşılaştıkları problemler; çevresel, fiziksel, kişisel, yönetsel, öğrenci ile ilgili, uygulama ve değerlendirme ile ilgili olmak üzere 7 alt başlıkta incelenmiştir. Farklı illerden 62 öğretmenin oluşturduğu örnekleme katılımcılara bu 7 alt başlığı içeren açık uçlu sorulardan oluşan anket uygulanmıştır. Elde edilen verilere göre öğretmenlerin tüm başlıklarda sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Araştırma bulgularına göre; fiziksel olarak müzik dersliği ve müziksel donanım eksikliği yaşandığı, çevresel olarak akademik derslere çok önem verilirken müzik derslerinin gereksiz görüldüğü, yöneticilerin de çoğu kez müzik dersini önemsiz gördükleri ve sadece törenlerde hatırladıkları, öğrencilerin de genellikle müzik dersine ilgisiz oldukları ilgisi olanların da ekonomik sebeplerle yeterli eğitim alamadıkları, öğretmenlerin de bu sebeplerden ötürü tükenmişlik veya sinirlilik duyguları yaşadıkları, sınıfların çok kalabalık olduğu ve müzik derslerinin yetersiz olduğu, değerlendirme aşamasında ise müzik dersinde yüksek not verilmesinin beklendiği ve bu durumun değerlendirmeyi zorlaştırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Günümüzde eğitimin çok farklı tanımları mevcuttur. Ertürk (1972)' e göre; “Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (s. 12). Helvacı ve Şahin (2007)' e göre; “Yeni kuşakların toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri, tutum ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme sürecidir” (s. 4). Eğitim tanımlarının geneline bakıldığında yaygın olarak bireyin yaşamı boyunca davranışsal ve bilişsel süreçlerinin geliştirilmesinin ortak amaç olduğu söylenebilir. Her devirde ve her toplumda insan eğitime muhtaçtır ve gelişime açıktır. Eğitimin amacı insanların içinde var olan yatkınlıkları büyüme ve gelişme döneminde fark etmek ve gelişimine katkı sağlamaktır. Bunun için kişinin gelişimine uygun çevre veya öğrenme ortamları oluşturmak gerekir (Ergün, 2014, s. 12). Bu ortam ülkemizde iki şekilde sağlanmaktadır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu (1973)'nun 18'inci maddesine göre Türk milli eğitim sistemi örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

2.1.1. Örgün Eğitim

Örgün eğitim, belli bir amaca göre hazırlanmış plan ve programlarla okullarda, belli yaş grubundaki ve aynı hazır bulunuşluk düzeyindeki bireyler için yapılan düzenli ve sistemli eğitimidir. Örgün eğitim; okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarından oluşmaktadır (Akyüz, 2007, s. 25). Okul öncesi eğitimi 60 ayını doldurmamış çocuklara bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerileri kazandırarak onları ilköğrenime hazırlamayı hedeflerken ilköğretim, okuma yazma ve diğer tüm alanlarda temel bilgileri vermek üzere tasarlanmış ilkokul ve ortaokul kademelerini kapsamaktadır. Orta öğretim zorunlu eğitimin son 4 yılını oluştururken öğrencilerin istedikleri alanlarda eğitim almasını sağlayarak onları hem iş hayatına hem de yükseköğrenime hazırlamayı amaçlamaktadır. Bu sebeple ortaöğretim kurumları meslek liseleri, imam hatip liseleri gibi farklı programlar uygulayabilmektedir. Yükseköğretim ise üniversitelerde verilen eğitimi ifade ederken ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitimleri kapsamaktadır. Ön lisans eğitimi 2 yıl süresi olan yüksekokullarda ve meslek yüksekokullarında verilen eğitimi kapsarken lisans eğitimi herhangi bir meslekle ilgili fakültelerde 4 yıl ve üzeri verilen eğitimleri ifade etmektedir. Kişiler isterlerse yüksek lisans ve doktora programlarıyla lisansüstü eğitime devam ederek alanlarında uzmanlaşabilirler (Metin & Özcan, 2015, s. 18-19).

2.1.2. Yaygın Eğitim

Yaygın eğitim; örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, sisteme dâhil olan veya örgün eğitimin herhangi bir kademesinden ayrılmış olan bireylere ilgi ve ihtiyaç duydukları alanlarda örgün eğitim yanında veya dışında verilen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar (Bayraktar, Toroslu Gültekin, & Saraçoğlu, 2012, s. 1). Tanımdan da anlaşılacağı üzere yaygın eğitimde yaş sınırı bulunmamakta ve eğitim faaliyetleri kişilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda planlanmaktadır. Diğer bir ifadeyle yaygın eğitim; muhtelif sebeplerle zamanında herhangi bir alanda eğitim almayan, alamayan veya bu eğitimi sonradan almak isteyen kişilere

sunulmuş önemli bir fırsattır diyebiliriz. Bunun yanında yaygın eğitim boş zamanlarını değerlendirmek ve sosyalleşmek isteyen bireyleri de kapsamaktadır. Yaygın eğitimin her yaş ve düzeyde gerçekleştirilebilmesi sebebiyle son yıllarda yapılan yeni tanımlamaya göre yaygın eğitim kavramı yerine hayat boyu öğrenme kavramı kullanılmaktadır. Bu sebeple 652 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (2011) ile Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğünün adı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir.

2.2. Hayat Boyu Öğrenme

“2009-2013 Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi HBÖ’yü; kişisel, toplumsal, sosyal ve istihdam ile ilişkili bir yaklaşımla bireyin; bilgi, beceri, ilgi ve yeterliliklerini geliştirmek amacıyla hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinliği olarak tanımlamıştır” (MEB, 2014). Her birey farklıdır ve hayata bakış açıları da farklılık gösterir. Doğruya veya bilgiye ulaşmanın kesin ve tek bir yolu yoktur herkes farklı yöntem, strateji ve teknikler kullanarak farklı bilgilere ulaşabilir. Bu doğruyu inkâr etmek anlamına gelmez, aksine doğru hep vardır fakat kişiler doğrulara kendi yaşantıları yoluyla ulaşabilir veya onları yeniden şekillendirebilir. Bu, hayat boyu sürer. Bu nedenledir ki eğitim okullarda biten bir görev değil hayat boyu süren bir eylemdir (Sönmez, 2005, s. 330). Ancak toplumda yaşayan bireylerin gereksinimleri ve beklentileri farklılık gösterdiğinden eğitim gereksinimlerinin de saptanması oldukça zordur. Bu durum yalnızca eğitim gereksinimleri ile sınırlı olmayıp sosyal ve fiziksel çevredeki değişimlere bağlı olarak gelişen yeni gereksinimler için de geçerlidir. Günümüzde bu gereksinimler çoğu zaman fark edilememekte ya da iyice belirginleştiği zaman fark edilebilmektedir. Bunun için ulusal düzeydeki gereksinimlerin saptanabilmesi belli bir plan ve program çerçevesinde hizmet veren merkezi bir birim aracılığıyla mümkün olabilir. Ülkemizde bu görevi üstlenmiş olan kurum Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’dür (Celep, 2003, s. 59-60). Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği (2018)’nin 5. maddesine göre Hayat Boyu

Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı kurumlar ise Olgunlaşma Enstitüleri, Açık Öğretim Okulları ve Halk Eğitimi Merkezleri olarak üçe ayrılmıştır.

Olgunlaşma Enstitüleri; kültürel değerlerimizi ve geleneksel sanatlarımızı inceleyerek özünü bozmadan geliştirilmesini sağlayan, gelecek nesillere aktarılması için muhafaza eden, yurt içi ve yurt dışında tanıtımını yapan, tasarım, araştırma, pazarlama ve tanıtım gibi birimleri ihtiva eden, üretim ve eğitimi birlikte devam ettiren, çeşitli kurs programları ve yatay-dikey geçişe fırsat sağlayan denklik programları aracılığıyla sertifika almaya hak kazandıran kurumlardır.

Açık Öğretim Okulları; iletişim teknolojilerini kullanarak yer ve zaman kısıtlaması olmadan uzaktan eğitim fırsatı sağlayarak ortaokul, lise, mesleki açık lise ve imam hatip lisesi programlarında eğitim ve belge veren kurumlardır.

Halk Eğitimi Merkezleri; hayat boyu öğrenme dâhilinde farklı alanlarda kurs ve eğitici faaliyetlerin düzenlendiği kurumlardır.

2.3. Halk Eğitimi ve Halk Eğitimi Merkezleri

“Halk eğitimi yetişkinlerin eğitimi için gereken programlarının; araç gereçlerinin, yollarının, yöntemlerinin geliştirilmesini konu edinen bir eğitim bilimidir” (Başaran, 1996, s. 134). Halk eğitiminin günümüzdeki genişletilmiş şekli olan yaygın eğitim veya hayat boyu öğrenme düşüncesi ve ihtiyacı, Türk toplumlarında çok eskiden sezilmiş, bu ihtiyacı karşılamak üzere bir takım önlemler alınmıştır. Hayat boyu öğrenme anlayışıyla halk eğitimi kapsamındaki çalışmalar ve bunun somut örneklerine Türk toplumlarının varlığından bu yana her dönemde rastlanmaktadır (Yıldırım, 2009, s. 21). Eğitim, yalnızca okullar aracılığıyla kazanılan bilgi ve becerilerden ibaret olmayıp bireyin hayatı boyunca süregelen bir süreçtir. Kişiler kendi çabalarıyla kişisel gelişimlerini devam ettirirken, devlete bağlı bazı kurum ve kuruluşlar da onlara destek vermektedir. Bu kurumların başında halk eğitimi merkezleri gelmektedir (Bilgin, İnce & Canatan, 2017, s. 1412). Halk eğitimi merkezleri

örgün eğitim fırsatı bulamamış kişiler için ikinci bir şans sunan Türkiye'ye özgü kurumlardır. Dinamik yapısı ve geniş eğitimci kadrosuyla yer ve zaman fark etmeksizin ihtiyaç duyulan kültürel, mesleki, sosyal, sportif ve sanatsal alanlarda her türlü eğitim faaliyetlerini hızlıca gerçekleştirebilecek bir potansiyele sahiptir (Yıldırım, 2009, s. 38).

Türkiye'de hayat boyu öğrenme alanında gelişmeler ile onun önemli kurumlarından biri olan modern halk eğitimi merkezleri zaman içinde oluşturulmuştur (Kılıç, & Taşpınar, 2017, s.14). Türkiye'de halk eğitimi Cumhuriyetin kuruluşundan beri "Halk Eğitimi Şubesi (1926)", "halk derslikleri (1927)", "millet mektepleri (1927)", "halk okuma odaları (1930)", "halk evleri ve halk odaları (1932)", köy eğitmen kursları (1936) ve köy enstitüleri (1942) gibi örgütlenmelerle yürütülmüştür (Kaya, 2015, s. 272). Her geçen gün değişen, gelişen ve sayıları hızla artan halk eğitimi merkezlerinin hayat boyu öğrenmenin yaygınlaşmasına ciddi katkıları olmuştur. Mayıs 2024 tarihi itibarıyla 81 ilde hizmet veren toplam 998 halk eğitimi merkezi olduğu görülmektedir. Bu bağlamda halk eğitimi merkezlerinin yaygın eğitim kurumlarının en geniş yapılanması olduğunu söyleyebiliriz.

Halk eğitimi merkezlerinde eğitimler kurs programları üzerinden gerçekleştirilir. Uygulanan öğretim programları, Genel Müdürlükçe hazırlanır veya hazırlatılır, Bakanlık onayından sonra uygulamaya konulur (Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği, 2018, s. 17). Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesindeki yaygın eğitim kurs programları sayfasında mesleki ve teknik kurslar ile genel kurslar olmak üzere 76 alanda toplam 3746 adet kurs programı bulunmaktadır.

Mesleki ve teknik kurslar; ülkemizde teknoloji ve sanayinin gelişmesi ile ortaya çıkan yeni hizmet alanları için ciddi oranda ara eleman ihtiyacı duyulması sebebiyle uzun süreli akademik eğitim veren okul ve kurumların ihtiyaca yetemediği durumlarda kısa süreli sertifika programlarıyla eleman yetiştirilmesini sağlayan kurslardır.

Genel kurslar; kişilerin günlük rutinlerinden arta kalan boş zamanlarını değerlendirmek için katıldıkları sosyal ve kültürel kurslardır. Bu kurslar; bireylerin boş zamanlarını kaliteli

etkinliklerle değerlendirmelerine fırsat sunmak, onları bir üst öğretim kurumlarına hazırlamak, toplumun kültür derecesini yükseltmek, milli kültür değerlerimizi yaşatmak, muhafaza etmek, yaygınlaştırmak ve yeni kuşaklara aktarımını yapmak amacıyla düzenlenmektedir (Yıldırım, 2009, s. 185).

2.3.1. Kurslar ile İlgili Hususlar

Kursların uygulama koşulları ve esasları; Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği ile belirlenmiştir. İlgili yönetmeliğin yedinci bölümünde “Kurslara Kayıt-Kabul, Kurslara Devam Durumu ile Kurs Açma-Kapatma ve Kursa Katılacakların Sayısı” başlıkları şöyle özetlenebilir;

Kurslara kayıt-kabul: Kurslara kayıt olacaklardan T.C kimlik numarasını gösteren belge, yabancı uyruklulardan İçişleri Bakanlığınca verilen geçici yabancı tanıtma belgesi, mesleki-teknik kurslarda 13 yaşını tamamlamış olma genel kurslarda programın özelliğine göre yaş durum belgesi, 18 yaşından küçüklere veli izin belgesi, kursun niteliğine göre öğrenim belgesi ve diğer belgeler, gerektiğinde sağlık raporu istenmektedir. Başvurular direkt kuruma yapılabileceği gibi e-yaygın sisteminden evrimii olarak da yapılabilmektedir. Yerleşim merkezlerinden uzakta ikamet edenler buldukları yerdeki muhtarlıklara veya Bakanlığa bağlı okul ve kurum müdürlüklerine de başvurabilmektedirler. Modüler kurslara kurs süresi boyunca kayıt yapılabilirken modüler olmayan kurslarda kayıt süresi kurs süresinin 1/5 oranını geçmeyecek şekilde kursun başladığı tarihten itibaren 10 gündür. Kesin kayıt hakkı kazanan kursiyerlere e-yaygın sistemi üzerinden onay verilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinin 43. Maddesinin altıncı fıkrasında;

Kişiler aynı kursa en fazla iki defa devam edebilirler. Bu durumda olanların kurslara kabul edilmesi için en az yedi yeni kursiyerin kayıtlı olması şartı aranır. Aynı kursa ikinci defa devam edenlere tekrar kurs bitirme belgesi verilmez. Başarısız olunması durumunda, kurs tekrarında iki defa katılma şartı aranmaz (s. 15).

ifadesi, 12 Haziran 2021 tarih ve 31509 sayılı Resmî Gazete' de yayınlanan Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 6. Maddesinin altıncı fıkrasında; "Kişiler başarı değerlendirmesi yapılmayan kurslara bir defa katılabilirler. Ancak başarı değerlendirmesi yapılan kurslarda başarısız olanlar aynı kursa en fazla bir defa daha katılabilirler. Zorunlu durumlarda Bakanlıkça belirlenen kurslarda bu şartlar aranmaz" şeklinde değiştirilmiştir.

Kurslara devam durumu: Modüler olan kurslarda devamsız ya da başarısız olunan modüller varsa tüm modüller başarıyla tamamlanana kadar kişilere başarı belgesi verilmez. Modüler kurslarda devamsızlık süresi her bir modülün süresinin 1/5 oranını, modüler olmayan kurslarda ise kurs süresinin 1/5 oranını geçen kursiyerler devamsız ve başarısız sayılmaktadırlar.

Kurs açma-kapatma ve kursa katılacakların sayısı: Her tür ve programdaki kursun açılabilmesi için asgari 12 kişi gerekmektedir. Kursiyer sayısının 7'nin altına düşmesi durumunda kursiyerler isterlerse kurumdaki aynı programa veya aynı programı yürüten başka kurumlara nakledilmekte ya da kurum müdürünün teklifi ve milli eğitim müdürlüklerinin onayı ile kurslarına devam edebilmektedirler. Kurs açma ve kapatma işlemleri e-yaygın sistemi üzerinden yapılmaktadır. Kursun açılabilmesi için 12 kişilik grup oluşturma şartının aranmadığı kurslar şu şekildedir;

- a) Okuma yazma kursları.
- b) Özel eğitim ihtiyacı olan bireylere yönelik düzenlenecek kurslar.
- c) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitim ve özel ihtiyaçları doğrultusunda ailelerine yönelik geliştirilmiş kurslar.
- ç) Koruma altındakiler ile sokakta çalışan veya yaşayan çocuklara düzenlenecek kurslar.d) Hastanelerde yatan kişilere, kadın konuk evinde barındırılan kadınlara, tedavi altındaki madde bağımlılarına yönelik düzenlenecek kurslar.
- e) Tutuklu ve hükümlülere, 3/7/2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanunu kapsamında düzenlenen kurslar.

f) Unutulmaya yüz tutmuş geleneksel sanatlar kapsamında düzenlenecek kurslar.

g) İl ve ilçedeki ihtiyaçlar değerlendirilerek zorunlu durumlarda vali onayı ile açılan kurslar

(HBÖKY, 2018, s. 15-16).

Kurslar; “Öncelikle kurum binasında; il, ilçe, belde, köy ve mahallelerde eğitim için sağlanan yerlerde; Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait binalarda; eğitim kurumlarına ait binalarda; gezici olarak hazırlanan mobil eğitim araçlarında düzenlenir” (HBÖKY, 2018, s. 18).

Kurslarla ilgili “çalışma süreleri, ders saatleri, haftalık dağılım ve planları” ile ilgili hususlar ise yönetmeliğin onuncu bölümünde belirtilmiştir. Buna göre özetle;

Kurumlarda eğitim öğretim etkinlikleri hafta sonları da dâhil tüm yıl boyunca günde en az 2 en fazla 8 saat olacak şekilde 07.00-22.00 saatleri arasında planlanmaktadır. Bir ders saati 40 dakika olup, ders arası dinlenme süresi 10 dakika ve öğle arası 45 dakikadan az olamaz. Ancak gerektiğinde kurum müdürünün onayı ile dersler 2 ders saati ile sınırlı kalmak şartıyla blok şekilde yapılabilmektedir.

Kurslarda başarının değerlendirilmesi ile ilgili hususlar ise ilgili yönetmeliğin on birinci bölümünde belirtilmiştir. Buna göre özetle;

Kurslarda başarı kurs öğretmeni tarafından programın niteliğine göre yazılı-uygulamalı sınavlar ve ödev-proje şeklinde yapılmaktadır. Modüler kurslarda kursiyerlerin her modülden başarılı olması gerekmektedir birlikte daha önceden başarılı oldukları modüllerden muaf tutulmaktadır. Kursiyerlerden 100 tam puan üzerinden 50 ve üzeri alanlar başarılı sayılmaktadırlar. Başarılı olan kursiyerlere sertifika veya katılım belgesi düzenlenmekte, kişiler belgelerini kurumlardan alabildiği gibi e-devlet sistemi üzerinden barkotlu belge oluşturarak da alabilmektedirler.

2.4. Müzik Eğitimi ve Müzik Türleri

Müzik çok eski çağlardan bu yana insanlar arasında duygu ve düşüncelerin ifadesinde, dini ritüellerde ve birçok alanda önemli bir iletişim ve etkileşim aracı olmuştur. Bu sebeple müzik eğitimi de insanlık tarihi boyunca üzerinde önemle durulmuş bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Müzik eğitimi; “Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müzikal davranışlar kazandırma ve onun müzikal davranışlarını değiştirme, geliştirme sürecidir” (Say, 2002, s. 360). Uçan (2005)’ a göre bu süreçten geçen bireylerin, geçmeyenlere göre daha düzenli, daha dengeli, daha sağlıklı, daha etkili, daha verimli ve daha mutlu olması beklenir” (s. 31). Müzik hem eğitim aracı hem de eğitim alanıdır. Diğer eğitim alanlarında araç olarak kullanıldığı gibi müzik için eğitim anlayışıyla eğitim alanı olarak da kullanılmaktadır. Evrensel bir dil olan müziğe ve müzik eğitimine karşı ilgi ve talep giderek artmaktadır. Müzik ülkemizde ve tüm dünyada her geçen gün önemi artan bir eğitim alanıdır (Uçan, 2005, s. 31). Yine Uçan (1997)’a göre müzik eğitimi; kullanılan araç- gereç, yöntem- tekniklere göre genel, mesleki (profesyonel) ve özengen(amatör) müzik eğitimi olmak üzere üç ana başlık altında toplanmaktadır (s. 30).

2.4.1. Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi, program türü ne olursa olsun her yaş ve düzeyde ayırım gözetmeksizin dengeli ve sağlıklı bir yaşam için her bireye asgari düzeyde genel müzik kültürü kazandırmayı amaçlayan ilk ve orta öğretimde zorunlu olarak verilen veya verilmesi gereken eğitim türüdür. Genel müzik eğitimi, ilkökul öncesinde anasınıfı öğretmeni, ilkökulda sınıf öğretmeni, ortaokul ve lisede ise müzik öğretmeni tarafından verilmektedir (Uçan, 2018, s. 34). Bu bağlamda düşünüldüğünde genel müzik eğitiminin amacı sanatçı yetiştirmek değil asgari düzeyde müzik bilgi ve becerisi kazandırmak bununla birlikte müziğe karşı ilgi ve yeteneklerin öğretmen tarafından keşfedilmesini sağlamaktır.

2.4.2. Mesleki (Profesyonel) Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda müziğin bir alanında uzmanlaşarak müziği meslek edinmek isteyen kişiler için yetkin kişilerce verilen eğitim türüdür (Uçan, 2005, s. 40). “Müzik eğitimi, adeta genel müzik eğitimiyle zemine oturur, özengen müzik eğitimiyle doğrulur, ayağa kalkar; mesleki müzik eğitimiyle de doruğa, derinlere ulaşır” (Uçan, 2005, s. 34). Mesleki müzik eğitimi almak isteyen bireyler yaş ve seviye gruplarına göre ilgili kurumlarca yetenek sınavına tabi tutulmaktadır. Bu yeteneğin erken yaşlarda keşfedilmesi önemlidir. Mesleki müzik eğitimi çok erken yaşlarda başlayabildiği gibi çoğunlukla ilköğretimden sonra kişilerin özel yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmeleri ile başlar. Ortaöğretimde kişilerin müziği meslek olarak tercih edip etmeyecekleri belli olmaya başlar ve yükseköğretimde bu karara kesin olarak varılmış olur (Uçan, 1997, s. 33).

2.4.3. Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi

Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin herhangi bir dalına amatör olarak ilgi ve istek duyan ve bu alanda yatkınlığı olanlara yönelik olup, kişilere, aktif müzik katılımı ile haz ve doyum yaşatmak ve bunu mümkün olduğunca devam ettirip geliştirmek için ihtiyaç duyulan müziksel becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır (Uçan, 1997, s. 31). Bu eğitim türünü kişilerin hiçbir maddi kazanç gütmeyen, tamamen kendi ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda tercih ettikleri, örgün eğitim içinde veya dışında gerçekleşebilen gönüllüğe dayalı bir eğitim öğretim faaliyeti olarak düşünebiliriz. Örgün eğitim çağında özengen müzik eğitimi; ilköğretim, ortaokul ve lisede eğitsel müzik kolu veya müzik kulüpleri, seçmeli bireysel-toplu ses ve çalgı toplulukları ya da yarışmalar aracılığıyla, üniversitelerde ise buna benzer gönüllü müzik çalışmalarına katılım yoluyla gerçekleşir (Uçan, 2018, s. 35). Burada amaç kendini geliştirme isteği veya boş zamanların kaliteli değerlendirilmesi olabilir. Buzduğu (2010)'ya göre, özengen müzik eğitimi genel müzik eğitimiyle yetinmeyerek, müziğe karşı özel ilgi ve sevgi duyanlara sunulan eğitim çeşididir (s. 6). Uçan (1997)' a göre

özengen müzik eğitimi diğer müzik türlerine göre daha fazla işleve sahiptir. Genel müzik eğitimine dayanması ve mesleki müzik eğitimine basamak oluşturması sebebiyle her iki müzik türü ile de doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda özengen müzisyenler yetiştirirken genel müzik eğitiminin boşluklarını doldurması ve mesleki müzik eğitimine hazırlayıcı olması sebebiyle arada köprü vazifesi görmektedir. Bu vazife özengen (amatör) müzik eğitiminin üzerine çeşitli ve ciddi manada önemli görevler yüklemektedir (s. 34). Bir ülkenin müziği şüphesiz ki profesyonel müzisyenlerin elinde doğar, büyür ve gelişir. Ancak amatörlerin de müziğe katkısı yadsınamaz. Tüm hayatını müziğe adanmış veya tüm çevresini sanatla buluşturup onlarda sanat sevgisi oluşturabilmiş nice amatör müzisyen de vardır. Amatörlüğü disiplinsizlik veya ciddiyetsizlik ile eş değer tutmak doğru değildir. Profesyonellerden daha fazla zevk sahibi olan amatörler olabilir. Sanat alanında yeni atılımlar için amatörler büyük ihtiyaç vardır. Onlar büyük sanat ordusunun neferleridir ve bir ülkenin sanatsal gelişmişlik seviyesi amatör müzisyenlerce belirlenir (Fenmen'den akt. Say, 2011, s. 82). Tüm bu bilgilerden yola çıkacak olursak özengen müzik eğitiminin müzik eğitimi içerisinde önemli bir yer tuttuğu aşikârdır. Özengen müzik eğitiminin, bireylerin psikolojisinde ve davranışlarında olumlu etkiler yarattığı, estetik yönünü geliştirdiği, bireysel başarılarını artırarak kendilerine duydukları saygı ve özgüveni artırdığı düşünülmektedir (Buzduğu, 2010, s. 32). Bu eğitim türünün, müzik eğitimine devam etmek isteyen, müziğe gönül vermiş bireylerin taleplerinin karşılanması, günlük hayatın stresinden uzaklaşmak isteyen veya boş zamanlarını değerlendirmek isteyen bireylerin fiziksel ve psikolojik iyi oluşlarına yardımcı olması, hem de toplumun müziksel seviyesinin geliştirilmesi açısından oldukça önemli bir yere sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Son yıllarda özengen müzik eğitimine verilen önemin artması özengen müzik eğitimi veren kurumların sayısının da artmasını sağlamıştır. Günümüzde bu eğitimler; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan veya olmayan resmi ve özel kurumlar, belediyeler, vakıflar, dernekler, kulüpler ve özel dersler aracılığıyla sağlanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı Hayat

Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı olan halk eğitimi merkezleri ise özengen müzik eğitiminin en yoğun verildiği devlet kurumlarıdır diyebiliriz.

2.5. Halk Eğitimi Merkezlerinde Müzik Eğitimi

“Halk Eğitimi”nin temel konularından birini ”Müzik” oluşturmaktadır. Toplumlara güç ve yaşam sevinci veren, ulusal dayanışmayı sağlayan bir kültür ögesi olarak müzik, her zaman akla ilk gelen konular arasında yer almıştır” (Bozkaya, 2001, s. 110). Bu nedendir ki Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesindeki 3746 adet kurs programının 76’sını Müzik ve Gösteri Sanatları alanında bulunan müzik eğitimi kurs programları oluşturmaktadır. Bu kurs programları ve uygulama süreleri tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Kurs Programları ve Süreleri

Kurs Programı	Süre	Kurs Programı	Süre
Asma Davul Eğitimi	144	Piyano Eğitimi 8	232
Bağlama (Bozuk Düzen)	180	Semah Eğitimi	264
Bağlama Eğitimi (Bağlama Düzeni)	300	Ses Eğitimi	322
Bendir Eğitimi	240	Tambur Eğitimi	200
Boru-Trampet Takımı Eğitimi	150	Tulum Eğitimi	140
Cura Eğitimi (Başlangıç Düzeyi)	52	Türk Halk Müziği Eğitimi Seviye-1	252
Cümbüş Eğitimi	252	Türk Halk Müziği Eğitimi Seviye-2	252
Çello Eğitimi	250	Türk Halk Müziği Eğitimi Seviye-3	252
Darbuka (Türk Müziği) Eğitimi	200	Türk Halk Müziği Eğitimi Seviye-4	252
Dilli Kaval Eğitimi (Başlangıç Düzeyi)	52	THM Garip Ayağı ve Repertuar Eğitimi	256
Gitar Eğitimi (Popüler Gitar)	320	THM Hüseyini Ayağı ve Repertuar Eğitimi	256
Güzel Sanatlara Hazırlık (Müzik)	232	Türk Müziği Koro Çalışması	150
Kabak Kemane Eğitimi	350	TSM Buselik Makamı Ve Repertuarı Eğitimi	80
Kabak Kemane Eğitimi (Başlangıç Düzeyi)	52	TSM Çargâh Makamı ve Repertuarı Eğitimi	64
Kanun Eğitimi	220	Türk Sanat Müziği Eğitimi Seviye-1	252
Kanun Eğitimi Başlangıç Düzeyi (Uzaktan Eğitim-Eş Zamansız)	12	Türk Sanat Müziği Eğitimi Seviye-1 (Uzaktan Eğitim-Eş Zamansız)	8
Keman Eğitimi (Batı Müziği)	240	Türk Sanat Müziği Eğitimi Seviye-2	252
Keman (Türk Müziği) Eğitimi	200	Türk Sanat Müziği Eğitimi Seviye-3	252
Kemençe Eğitimi (Görel Kemençesi)	300	Türk Sanat Müziği Eğitimi Seviye-4	252
Klarnet (Türk Müziği) Eğitimi	180	TSM Hicaz Makamı Ve Repertuarı Eğitimi	80
Klasik Gitar Eğitimi	240	Türk Sanat Müziği Hüseyini Makamı	160
Klasik Kemençe Eğitimi	200	TSM Hüzzam Makamı ve Repertuarı Eğitimi	64
Kudüm Eğitimi	180	Türk Sanat Müziği Karcıgar Makamı	160
Mehter Takımı Eğitimi	504	TSM Kürdi Makamı ve Repertuarı Eğitimi	64
Mey Eğitimi	180	TSM Kürdili-Hicazkâr Makamı ve Repertuarı Eğitimi	64
Ney Eğitimi	270	TSM Mahur Makamı ve Repertuarı Eğitimi	64
Ney Eğitimi (Uzaktan Eğitim-Eş Zamansız)	8	TSM Muhayyer Kürdi Makamı ve Repertuarı Eğitimi	80
Org Eğitimi	96	TSM Nihavent Makamı ve Repertuarı Eğitimi	80
Özel Eğitime İhtiyacı Olan Bireyler İçin Ses Eğitimi	464	TSM Rast Makamı Ve Repertuarı Eğitimi	80
Piyano Eğitimi Başlangıç Düzeyi 1 (Uzaktan Eğitim-Eş Zamansız)	6	TSM Segâh Makamı ve Repertuarı Eğitimi	64
Piyano Eğitimi Başlangıç Düzeyi 2 (Uzaktan Eğitim-Eş Zamansız)	4	Türk Sanat Müziği Suzinak Makamı	160
Piyano Eğitimi 1	232	Türk Sanat Müziği Temel Eğitimi	96
Piyano Eğitimi 2	232	TSM Uşşak Makamı Ve Repertuarı Eğitimi	80
Piyano Eğitimi 3	232	Ut Eğitimi	320
Piyano Eğitimi 4	232	Yan Flüt (Batı Müziği) Eğitimi	232
Piyano Eğitimi 5	232	Yan Flüt (Batı Müziği) Eğitimi Başlangıç Düzeyi 1 (Uzaktan Eğitim-Eş Zamansız)	12
Piyano Eğitimi 6	232	Zihinsel Engelliler Mehter Takımı	600
Piyano Eğitimi 7	232	Zurna Eğitimi	144

HBÖGM Kurs Programları (<https://e-yaygin.meb.gov.tr/pagePrograms.aspx>) sayfasından erişilmiştir.

Say (2002)'a göre gelişmiş ülkelerde amatör müzik eğitimine dâhil olan bireylerin büyük kitleler meydana getirdiği görülmekte, bu sebeple amatör müzisyenler, toplumun “müzikal gövdesi” sayılmaktadır (s. 361). Örgün eğitim çağında yeterli müziksel becerileri edinememiş veya yeterince geliştirememiş, günlük hayatın stresini müzikle atmaya çalışan veya boş vakitlerinde yeni bir müzikal beceri kazanmak isteyen bireyler müzik eğitimlerine özengen (amatör) olarak devam etmektedirler. Özengen müzik eğitiminde halk eğitimi merkezleri sıklıkla tercih edilen kurumlar olmakla birlikte bu kurumlara talebin her geçen gün arttığı gözlenmektedir. Bu merkezlerin kursları ücretsiz sunması, her yaştan ve eğitim düzeyinden kişiye hitap etmesi ve herkesin kolaylıkla ulaşabileceği ortamlar sağlaması özellikle tercih edilme sebepleri arasında sayılabilir. Özengen (amatör) müzik eğitiminin, toplumun müzik eğitimi ve zevkine katkısı ve hitap ettiği kitlenin büyüklüğü düşünüldüğünde, bu eğitimlerin verildiği halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin sorunlarının tespiti ve çözümüne yönelik atılacak adımların her biri müzik eğitiminin niteliğinin artırılması için önem taşımaktadır. Bu nedenle araştırılmaya değer bir konu olan müzik eğitimcilerinin karşılaştıkları problemleri tespit edebilmek ve onlara doğru soruları sorabilmek, onların çalışma koşullarını bilmekle mümkündür. Bu sorunların detaylı bir şekilde analiz edilebilmesi için kavramsal çerçevenin halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcileri ile genişletilmesi faydalı olacaktır.

2.6. Halk Eğitimi Merkezlerinde Görev Yapan Müzik Eğitimcileri

Halk eğitimi merkezlerinde müzik eğitimi öğretmenler ve usta öğreticiler tarafından verilmektedir.

2.6.1. Öğretmenler

MEB' na bağlı kadrolu öğretmenler halk eğitimi merkezlerini tercih edebilmektedirler. Okullardan farklı bir çalışma sistemi olan halk eğitimi merkezlerinde görev yapan

öğretmenlerin görev ve sorumlulukları Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinin üçüncü bölümünde belirtilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmeliğe (2014) göre;

Açık Öğretim Ortaokulu, Açık Öğretim Lisesi, Meslekî Açık Öğretim Lisesi, Meslekî ve Teknik Açık Öğretim Okulu, Açık Öğretim İmam-Hatip Lisesi, akşam sanat okulları, hizmet içi eğitim enstitüleri, halk eğitimi merkezleri, olgunlaşma enstitüleri, öğretmen evi ve akşam sanat okulları, bilim ve sanat merkezleri, ölçme değerlendirme merkezleri ile benzeri kurumların yönetici ve öğretmenlerinin norm kadroları, Cumhurbaşkanlığının uygun görüşleri de alınarak Bakanlıkça belirlenir. Bu kurumların norm kadro sayılarının değişikliğinde de aynı yöntem izlenir ve alan değişikliğine bağlı düzenleme Bakanlıkça yapılır (s. 10).

Türkiye geneline bakıldığında bazı halk eğitimi merkezlerinde 1 müzik normu bulunmakta iken çoğunluğunda müzik normu olmadığını görmekteyiz. Bu sebeptendir ki halk eğitimi merkezlerinde müzik eğitimleri genellikle usta öğreticiler tarafından yapılmaktadır.

2.6.2. Usta Öğreticiler

Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği (2018) usta öğreticiyi “Hayat boyu öğrenme kurumlarında kadrolu veya ek ders ücreti karşılığında görevlendirilen öğretici” olarak tanımlamaktadır (s. 2). Kadrolu usta öğretici; belli bir maaş karşılığı sürekli çalışırken ücretli usta öğreticiler ise ek ders karşılığı belli bir süreliğine görevlendirilirler. Bu durum yönetmeliğin dördüncü bölümünün 26. Maddesinde “Kurs açılacak alanda, kurumda ve kurumun bulunduğu eğitim bölgesinde yeterli sayıda öğretmen ve kadrolu usta öğretici bulunmaması durumunda ihtiyaç, ders ücreti karşılığı görev yapacak istekliler arasından karşılanır” şeklinde ifade edilmiştir. Bu isteklilerin belirlenmesinde uygulanacak esaslar ise aynı maddenin devamında şu şekilde belirtilmiştir:

(2) İhtiyaç hâlinde ders ücreti karşılığı görevlendirmeler, resmî kurumlardan veya ilan yoluyla yapılır.

(3) Ders ücreti karşılığı görevlendirmeler, aşağıda belirtilen öncelik sırasına göre yapılır:

a) Örgün eğitim ve hayat boyu öğrenme kurumlarındaki öğretmenler ve kadrolu usta öğreticiler.

b) (Mülga:RG-12/6/2021-31509)⁽¹⁾

c) Yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyesi ile öğretim görevlileri.

ç) Resmî kurumlarda çalışanlardan ihtiyaç duyulan alanda lisans mezunu kişiler.

(4) Üçüncü fıkrada sayılanlardan görevlendirme yapılamaması durumunda ilan yoluyla ücretli usta öğretici görevlendirmesi yapılır.

(5) İlan yoluyla ücretli usta öğretici görevlendirmesinde aranacak şartlar şunlardır:

a) Görev alacağı kursun öğretim programında belirtilen eğitici şartını taşımak.

b) Türk vatandaşı olmak.

c) 18 yaşını doldurmuş olmak.

ç) Kamu haklarından mahrum bulunmamak.

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak.

e) Askerlikle ilişkisi bulunmamak.

f) Sağlık durumu yönünden görevini yapmasına engel bir durumu olmamak (s. 9-10).

Aynı maddenin on üçüncü fıkrasında yukarıda belirtilen üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen kişiler ile ihtiyaç hala karşılanamamışsa o halde emekli kişilerin değerlendirmeye alınacağı belirtilmiştir.

İlgili yönetmeliğin dördüncü bölümünde usta öğreticilerin belirlenmesi, görev ve sorumlulukları ile ilgili diğer hususlar ise şu şekilde özetlenebilir;

Ücretli usta öğretmenler başvurularını her yıl ağustos ayında doğrudan kurum müdürlüklerine veya e-yaygın sistemi üzerinden yapmaktadırlar. Değerlendirme milli eğitim müdürlüklerinde hayat boyu öğrenmeden sorumlu müdür yardımcısı veya şube müdürü başkanlığında, bir hayat boyu öğrenme kurum müdürü ve bir örgün eğitim kurum müdüründen oluşturulacak komisyon tarafından gerçekleştirilmekte ve mülki idare amirinin onayına sunulmaktadır. Sonuçlar Eylül'ün 15'ine kadar ilan edilmekte ve bu sıralama bir yıl boyunca geçerli olmaktadır. Kurs onayından sonra zorunlu sebepler dışında göreve başlamayanlar veya görevini bırakanlara bir yıl süreyle görev verilmemektedir. Ücretli usta öğretmenlere 07-00-22.00 saatleri arasında her gün ders verilebilmektedir. Ancak bu süre ücretli usta öğretici için günde 8 haftada 40 saati aşmayacak şekilde planlanmaktadır. Bununla birlikte ücretli usta öğretmenlere bir mali yıl içinde 11 aydan fazla görev verilmemektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama yöntemleri ve verilerin analizi başlıkları açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, bilimsel araştırma modellerinden olan genel tarama modelinde betimleyici nitel bir çalışmadır. Yıldırım ve Şimşek (2016)'e göre “nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir süreci kapsamaktadır” (s. 39). Verilerin elde edilmesinde nitel araştırma yöntemleri içerisinde sıklıkla kullanılan görüşme tekniği kullanılmıştır. Karasar (2016)'a göre görüşme “sözlü iletişim yoluyla veri toplama (soruşturma) tekniğidir” (s. 210-212).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın örneklemini; Ankara'nın merkez ilçelerinde (Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Keçiören, Mamak, Pirsaklar, Sincan ve Yenimahalle) bulunan 15 halk eğitimi merkezinde görev yapan gönüllü öğretmen ve usta öğreticiler oluşturmaktadır. (n=30).

Araştırmanın evrenini; Ankara'daki halk eğitimi merkezlerinde görev yapan öğretmen ve usta öğreticiler oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Bu araştırmada verilerin elde edilmesinde nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. “Görüşmeler, uygulanan kuralların katılığına göre yapılanmış, yarı yapılanmış ve yapılanmamış olmak üzere üçe ayrılabilir” (Karasar, 2016, s. 210-212). Yarı yapılandırılmış görüşme, yapılandırılmamış görüşmeye göre daha standart, yapılandırılmış görüşmeye göre daha esnekler. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde araştırmacı görüşmeden önce görüşme formunu hazırlar ancak akışa göre başka sorular veya alt sorularla görüşmenin seyrini değiştirebilir. Görüşülen bireyin düşüncelerini açmasını veya ayrıntıya inmesini isteyebilir. Bu özelliğiyle yarı yapılandırılmış görüşme tekniği hem esnek hem de belli standartlar içerdiğinden araştırmalarda oldukça kolaylık sağlamaktadır (Türnüklü, 2000, s. 547). Bu sebeple araştırmada halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin karşılaştıkları problemleri geniş bir perspektifle yansıtabilmek ancak araştırma konusundan da uzaklaşmamak amacıyla araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan 6 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmede kişilere süre sınırı koyulmamış olup araştırmacı tarafından sorulan sorulara verilen yanıtlar araştırmacı tarafından formun ilgili bölümlerine yazılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler araştırmanın alt problemlerini temsil edecek şekilde kategorize edilmiş ve her bir alt problem için uygun kodlar geliştirilerek içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizinde yapılan ana işlem, birbiriyle benzerlik gösteren verileri belirli kavramlar ve temalar oluşturacak şekilde gruplandırmak ve bunları okuyucuların

anlayabileceği bir şekilde dzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve şimşek, 2016, s. 56).
Elde edilen verilerin tablolaştırılmasında yzde ve frekans hesaplamaları kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan müzik eğitimcilerinin demografik bilgileri 2,3,4,5,6 ve 7 numaralı tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kadın	6	20
Erkek	24	80
Toplam	30	100

Tablo 2'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan gönüllü 30 müzik eğitimcisinin 6'sını kadınlar oluştururken 24'ünü ise erkekler oluşturmaktadır. Yüzelik olarak ifade edildiğinde araştırma örnekleminde müzik eğitimi veren kadınların erkeklere oranla oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 3

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	f	%
20-30	6	20,00
31-40	11	36,67
41-50	6	20,00
51-65	7	23,33
Toplam	30	100,00

Tablo 3'e bakıldığında HEM'lerde çalışan müzik eğitimcilerinin yaş grupları dengeli bir dağılım göstermektedir. Eğitimcilerin %36,67'lik dilimini 31-40 yaş aralığındaki bireyler oluştururken ikinci sırayı %23,33'lük dilimle 51-65 yaş aralığındaki eğitimciler oluşturmaktadır. 20-30 ve 41-50 yaş aralığındaki eğitimciler ise %20'lik oranlarda görülmüştür.

Tablo 4

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	f	%
İlköğretim	1	3,33
Lise	4	13,33
Ön Lisans	2	6,67
Lisans	20	66,67
Yüksek Lisans	2	6,67
Doktora	1	3,33
Toplam	30	100,00

Tablo 4'e göre HEM'lerde çalışan müzik eğitimcilerinin büyük çoğunluğunu %66,67'lik bir oranla lisans mezunları oluşturmaktadır. 30 katılımcının 2'sinin yüksek lisans, 1'inin ise doktora düzeyinde eğitim aldıkları görülmektedir. İlköğretim, lise ve ön lisans düzeyinde eğitim alan katılımcılar ise örneklemin %23,33'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 5

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Bölüme Göre Dağılımı

Bölüm	f	%
Müzik	18	60,00
Alan Dışı	7	23,33
Diğer	5	16,67
Toplam	30	100,00

Tablo 5'e bakıldığında HEM'lerde çalışan müzik eğitimcilerinin %60'ını müzik eğitimi almış bireyler oluşturmakta iken diğer %18'inin müzik dışı alanlardan mezun oldukları görülmektedir. Diğer 5 kişinin ise eğitim durumlarının lisans kademesinin altında olması gerekçesiyle bölüm bilgisi bulunmamaktadır.

Tablo 6

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Unvana Göre Dağılımı

Unvan	f	%
Öğretmen	7	23,33
Usta Öğretici	22	73,34
Emekli Usta Öğretici	1	3,33
Toplam	30	100,00

Tablo 6'ya bakılarak HEM'lerde müzik eğitiminin %73,34 gibi yüksek bir oranda usta öğretmenler tarafından yürütüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. %23,33 oranında kadrolu müzik öğretmenleri bu görevi üstlenirken %3,33'lük bir kısmını ise emekli usta öğretmenler oluşturmaktadır.

Tablo 7

HEM’lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Branşa Göre Dağılımı

Branş	f	%
Ney	3	5,35
Bağlama	17	30,35
Gitar	9	16,07
Keman	4	7,14
Piyano	8	14,29
Bendir	2	3,57
Kanun	1	1,79
Ses Eğitimi	2	3,57
Ud	1	1,79
Koro	4	7,14
Org	1	1,79
Çello	1	1,79
Yan Flüt	1	1,79
Mehter Takımı	2	3,57
Toplam	56	100,00

Tablo 7’de HEM’lerde görev yapan müzik eğitimcilerinin müziğin hangi dallarında kurs verdikleri gösterilmiştir. Tabloya bakıldığında eğitimcilerin birden fazla alanda kurs verdikleri anlaşılmaktadır. 30 katılımcıdan elde edilen verilere göre katılımcıların 56 farklı alanda kurs verdikleri görülmektedir. Bu dağılıma göre verilen kursların %30,35’ini bağlama eğitimi oluşturmaktadır.

Bağlama eğitiminden sonra en çok verilen kurs ise %16,07’lik dilime giren gitar kursudur. Gitar kursunu %14,29’luk oranla piyano kursu takip etmektedir. Geri kalan kursların toplamının oranı ise %39,29’dur. Bu sonuçlara bakılarak bağlama, gitar ve piyano haricindeki kursların toplam oranının bu üç çalgının kurs ortalamasının oldukça aşağısında kaldığı görülmektedir. Bu oranların oluşmasında kursiyerlerin taleplerinin mi yoksa eğitimcilerin yeterlik alanlarının mı etkisi olduğu konusunda bir bilgi yoktur. Ancak tablodaki araştırma bulgularına bakıldığında HEM’lerde alanı bağlama, gitar ve piyano olan müzik eğitimcilerinin sayısının diğerlerine oranla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin daha sağlıklı veriler elde etmek adına katılımcılara öncelikle müzik derslikleri olup olmadığı sorulmuştur. Alınan cevaplara göre eğitimcilerin %76,67'si müzik dersliklerinin olduğunu %23,33'ü ise herhangi bir müzik derslikleri olmadığını, derslerini normal bir derslikte işlediklerini belirtmişlerdir. Elde edilen veriler tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Müzik Derslik Durumları

Müzik Derslik Durumu	f	%
Var	23	76,67
Yok	7	23,33
Toplam	30	100,00

Tablo 9

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Eğitim Ortamları Hakkındaki Görüşleri

Katılımcılar	Kodlar	Tema
E1,E2,E10,E20,E30	Donanımsız	HEM'lerde eğitim ortamının fiziksel ve teknik durumu
E3,E5,E9,E13,E14,E15,E16,E18,E19,E23,E27,E29	Yetersiz	
E4,E6,E7,E8,E11,E12,E17,E21,E25,E26,E28	Yeterli	
E9,E10,E14,E22,E23,E24,E25	Değişken	
E2,E14,E29,E30	Elverişsiz Ortam	

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin katılımcılara yöneltilen “Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin teknik ve fiziki problemleri nelerdir?” sorusuna ilişkin katılımcılar 5 ayrı kod oluşturacak şekilde 39 görüş belirtmişlerdir.

Tablo 9'a bakıldığında 30 katılımcıdan 5'inin müzik dersliği ve müzik eğitimi için gerekli hiçbir donanıma sahip olmadığı görülmüştür. Katılımcıların 12'si eğitim materyallerini yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu eksiklerin genel olarak ses yalıtımlı sınıflar, ses

sistemi, dizekli tahta, bilgisayar, projeksiyon, nota sehпасı ve piyano olduğu görülmüstür. Buna ek olarak bazı eğitimciler kursiyerlerin çalgıya fiziksel olarak uygunluğu ve yeteneğinin tespiti için ilk bir ay kimseye çalgı aldırmadıklarını bu sebeple sınıflarda öğrencilerin kullanacağı algılar olmasının gerekliliğinden bahsetmişlerdir. Bu eksikliği E19: “Sınıflarda ğrencilerin kullanacağı enstrümanlar yok. Enstrümanları tanıtmak için kurum bünyesinde her enstrüman olmalı. Kişiye enstrüman aldırmadan önce onları denemesine fırsat verilmeli” şeklinde ifade etmiştir. Bununla birlikte katılımcılardan 11’i eğitim ortamlarını yeterli bulurken 7’si ise bu durumun değişkenlik gösterdiğini ifade etmişlerdir.

Araştırma bulgularına göre katılımcılar, halk eğitimi merkezlerince eğitim talebi olan bölgeye göre HEM kurum binalarına, belediyelerin gençlik veya yaşam merkezlerine ve MEB ’na bağlı okullara grevlendirilebildikleri için derslik donanımlarının da kurs verdikleri kuruma göre değişkenlik gösterdiğini ifade etmişlerdir. Bu sebeple bazı kurumlarda tam donanımlı müzik sınıfı ile karşılaşırken bazı kurumlarda sandalye dahi olmayan sınıflarda ders işlemek durumunda kaldıklarını belirtmişlerdir. Son olarak katılımcıların 4’i ise kurslarını elverişsiz ortamlarda devam ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar eğitimi olumsuz etkileyen elverişsiz ortamlarını dersliğin havasız olması, soğuk olması, aydınlatmanın yetersiz olması, dersliği su basması şeklinde ifade etmişlerdir. Tüm bunlara ek olarak E14: “Sınıfımız çok havasız. Bu sebeple koah oldum” diyerek elverişsiz eğitim ortamlarında eğitim yapmaktan dolayı yaşadığı sağlık problemini dile getirmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 10

HEM’lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Kurs Program ve Süreleri Hakkındaki Görüşleri

Katılımcılar	Kodlar	Kategori	Tema
E7,E10,E11,E12,E15,E21,E23,E26,E27	Yeterli	Süre	
E1,E2,E3,E4,E5,E8,E13,E16,E17,E19,E20,E22,E25, E28,E29,E30	Yetersiz		
E6,E9,E14,E18,E24	Değişken		
E2,E8	Yaş Grubuna Göre Ayrılmalı	Program	HEM’lerde kurs programları ve süreleri
E3,E5,E10,E11,E19,E25,E28,E29,E30	İçerik Geliştirilmeli		
E1,E4,E6,E14,E16,E19,E20,E22,E24,E28,E29,E30	Seviyelere Ayrılmalı		
E1,E2,E4,E5,E6,E7,E9,E10,E11,E13,E15,E16, E18,E19,E20,E22,E25,E27,E28,E29,E30	Kursiyer Yeter Sayısı		
E7,E11,E12,E15,E21,E23,E26,E27	Yeterli		

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin katılımcılara yöneltilen “Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin kurs programlarına ve sürelerine ilişkin problemleri nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar 2 kategori ve 8 kod altında incelenmiştir. Katılımcılar süre kategorisinde 30, program kategorisinde ise 52 görüş belirtmişlerdir.

Tablo 10’a bakıldığında katılımcıların 9’u kurs sürelerinin yeterli olduğunu ifade ederken bazıları bu sürenin başlangıç seviyesinde kazanımlar edindirmek için yeterli olduğunu belirtmişlerdir. 16 kişi ise eğitimi başarıyla tamamlamak için bu süreleri çok yetersiz bulduklarını, eğitim tamamlanmadan kurs süresinin bittiğini ve bu sürelerde enstrüman çalmayı öğrenmenin imkansız olduğunu söylemişlerdir. Özellikle akortlu çalgılarda sürenin büyük bir bölümünün akort yapmayla geçtiğini, ayrıca başlangıç aşamasında kursiyerlerin edindikleri çalgıların çok kaliteli olmaması sebebiyle bu sürenin daha da uzadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların 5’i ise kurs sürelerinin yeterliliğinin çalgıya göre değiştiğini

savunmuşlardır. Katılımcıların yanıtlarına göre bendir eğitimi, ses eğitimi, koro programları ve piyano eğitimi için kurs süreleri yeterli iken diğer programların süreleri yetersizdir. Bununla birlikte E24: “Bağlama (bozuk düzen) için bu süre yeterli iken bağlama (bağlama eğitimi düzeni) için bu süre fazla. Biz balık vermiyoruz balık tutmayı öğretiyoruz. Ben temel bilgileri veriyorum gerisi kişinin çalışması ile ilgili” diyerek bağlama kurs süresini fazla bulduğunu ifade etmiştir.

Katılımcılardan 2’si programların her yaş grubunu kapsadığını ancak her yaş grubunun öğrenme hazır bulunuşluklarının ve öğrenme stratejilerinin farklı olduğunu bu sebeple programların pedagojik yaş gruplarına göre kategorilere ayrılması gerektiğini belirtmişlerdir. 9 kişi ise program içeriğinin kazandırılmak istenen içerikle örtüşmediğini, çok fazla teorik bilgi içerdiğini bu sebeple öğrencilerin sıkılabildiğini, programların uygulanabilir olmamasından dolayı programları defter üstünde uygulamak zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. Kurs program içeriklerinin ivedilikle geliştirilmesi gerektiğini ve bu yapılırken de muhakkak sahada görev yapan müzik eğitimcilerinin fikirlerinin alınmasının elzem olduğunu vurgulamışlardır.

Kurs süresini yetersiz bulan öğretmenlerin bir bölümü sürelerin uzatılmasını talep ederken büyük bir çoğunluğu ise programların seviyelere ayrılması gerekliliğinden bahsetmişlerdir. Katılımcıların 12’si tüm müzik eğitimi programlarının piyano eğitimi kurs programı gibi seviyelere ayrılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte katılımcıların 21’inin kursiyer yeter sayısı ile ilgili ciddi problem yaşadıkları görülmüştür. Kurs açabilmek için 12 kursiyer şartının olmasının müzik eğitimcilerini zorladığı belirtilmiştir. Katılımcılara göre enstrüman eğitimi kalabalık gruplarla mümkün değildir. Ayrıca bazı enstrümanlara ilginin daha az olması sebebiyle katılımcı sayısı 12’ye ulaşmadığı takdirde kursun açılmadığı ve kursun açılmasını bekleyen azınlığın eğitim hakkının elinden alındığı ifade edilmiştir. Ayrıca 12 kursiyer şartını sağlayabilen eğitimcilerin de tüm kursiyerler ile tek tek ilgilenmek zorunda kaldıkları ve kendisine sıra gelmesini bekleyen kişilerin sıkılarak kursu bırakabildikleri belirtilmiştir. Bu bağlamda düşünüldüğünde bu durum eğitimci için zor,

kursiyer için ise sıkıcı olabilmektedir. Bu sebeple 21 katılımcıya göre eğitimin kalitesinin ve işlevinin artırılması için bu sayı sınırı daha aşağıya çekilmelidir. Ancak bu sayının belirlenmesinde kurs programları baz alınmalıdır. Katılımcıların çoğunluğu bu sayının 3-5 olarak belirlenmesinin ideal olacağını belirtmiş fakat E7 ve E22 bazı kursların bir kişi ile dahi açılabilmesinin gerekliliğini vurgulamışlardır. E30'a göre özellikle piyano eğitimi maksimum 1-2 kişi ile gerçekleştirilebilecek bir eğitimdir.

Katılımcıların 6'sı ise programa dair herhangi bir problem yaşamadıklarını ve kazanımları yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. E12 ve E26 programı kolaylaştıracak farklı yöntemler kullandıkları için problem yaşamadıklarını şu cümlelerle ifade etmişlerdir: E12: "Teorik ve pratik bilgileri aynı anda verecek bir yöntem belirledim. Bu sebeple program benim için yeterli" E26: "Program temel manada yeterli. Eğitimci olarak ders esnasında ekleme ve çıkarmalar yapıyoruz". Bu verilerden yola çıkacak olursak katılımcıların 2'sinin programın eksiklerini kendi çözümleri ile tamamladıkları için sorun yaşamadıkları varsayılmaktadır.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 11

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Kursiyer Profilleri Hakkındaki Görüşleri

Katılımcılar	Kodlar	Tema
E1,E2,E3,E5,E10,E13,E16,E19,E20,E23,E24,E25,E27,E28,E29	Yaş Grubu Çeşitliliği	
E4,E6,E7,E9,E10	Olumsuz Sosyo-Kültürel ve Sosyo-Ekonomik Faktörler	HEM'lerde Kursiyer Profilleri
E4,E26	Olumsuz Ebeveyn Tutumu	
E3,E9,E16,E23,E25,E30	Devamsızlık	
E8,E11,E12,E14,E15,E17,E18,E21,E22	Memnuniyet	

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin katılımcılara yöneltilen "Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin kursiyer profillerine ilişkin problemleri

nelerdir?” sorusuna ilişkin katılımcılar 37 görüş belirtmiş, verilen cevaplar 5 kod altında incelenmiştir.

Tablo 11'e bakıldığında katılımcıların 15'i kursiyerlerin farklı yaş gruplarından oluşmalarını bir problem olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılara göre kurs programları yaşlara göre oluşturulmadığı için kursa müracaat eden kursiyerler heterojen gruplar oluşturmaktadır. Bazı kurslarda katılım yaşı minimum 7 bazılarında 13 olarak belirlenmiş iken bazılarında ise yaş kriteri konulmayıp okuryazar olmak yeterli bulunmaktadır. Bu sebeple katılımcılar farklı yaş gruplarında farklı eğitim metot ve tekniklerini aynı anda kullanmak zorunda kaldıklarını, kursiyerlerin de kendi yaş grupları dışındaki bireylerle aynı ortamda eğitim almaktan dolayı kendilerini güvensiz hissettiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcıların 5'i kursiyerlerin sosyo kültürel ve sosyo ekonomik durumlarının eğitim ortamlarına olumsuz yansıdığını ifade etmişlerdir. Yetişkin kursiyerlerin bir kısmının ekonomik kaygılarla meslek edindirme kurslarını tercih ederken hobilerine vakit ayıramadığını veya çalgıları alacak maddi yeterliğe sahip olmadıklarından kurslara gelmek isteseler bile gelemediklerini belirtmişlerdir. 2 kişi ise kursiyerlerin kursa istekli olduklarını ancak ebeveynlerin müziğe karşı olumsuz tutumları sebebiyle kursları bırakabildiklerini ifade etmişlerdir.

Katılımcıların 6'sı ise kursiyerlerin çeşitli sebeplerden devamsızlık yaptıklarını ve bu sebepten eğitimin amacına ulaşamadığını belirtmişlerdir. Katılımcılara göre kursiyer sayılarının fazla olması sebebiyle kendisine sıra gelmesini bekleyen kursiyerlerin sıkılması, yetişkin bireylerin gün içinde okul, iş gibi yükümlülüklerinin olması bu sebeplerden bazıları olarak görülmüştür. Bunun haricinde kursların ücretsiz ve gönüllülüğe dayalı olması sebebiyle kursiyerlerin daha rahat davranmaları bir başka sebep olarak sunulmuştur. E30'a göre 50 yaş ve üzeri kursiyerler genellikle sağlık sorunları sebebiyle devamsızlık yaparken 40 yaş ve üzeri kursiyerler aktif çalışma döneminde oldukları için devamsızlık yapmaktadırlar. Sonuç olarak çeşitli sebeplere bağlı olan bu devamsızlıklar sebebiyle zaten

kısa bulunan eğitimin süresinin daha da kısalmakta olduğu görülmektedir. Katılımcıların 4'ü ise kursiyer profillerinden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. E8,E12,E14,E15,E17 numaralı katılımcılar ise kursiyerleri yaş gruplarına göre ayırma, sabah öğle grupları oluşturma, birebir çalışma veya belli yaş gruplarını tercih etme gibi yöntemler kullandıkları için kursiyer profilleri ile ilgili bir problem yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Bu bağlamda düşünüldüğünde eğitimciler karşılaştıkları bir takım problemleri bireysel yöntemler ile bertaraf etmeye çalışmaktadırlar.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 12

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin E-yaygın Sistemi Hakkındaki Görüşleri

Katılımcılar	Kodlar	Tema
E1,E2,E4,E5,E7,E9,E10,E11,E13,E14,E16,E17,E19,E20,E22,E24,E25,E27,E28,E29	Mükerrer Kayıt	
E2,E3,E4,E5,E8,E14,E25,E26,E28	Yetki Karmaşası	
E2,E5,E8,E20,E23,E25	Sisteme Entegrasyon	HEM'lerde E-yaygın Sistemi
E5,E10,E18,E26	Karmaşık	
E10,E14,E24	Atamada Sıralama	
E12,E19,E26,E28	Çoklu Kayıt İmkânı	
E28,E29,E30	Ek Onay Durumu	
E1,E3,E6,E15,E16,E21,E27	Kullanışlı	

Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin katılımcılara yöneltilen “Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin e-yaygın sistemine ilişkin problemleri nelerdir?” sorusuna ilişkin katılımcılar 56 görüş belirtmişler, alınan yanıtlar 8 kod altında incelenmiştir.

Tablo 12'ye bakıldığında 30 katılımcının 20'si, e-yaygın sisteminin bir kursiyeri ikinci kez aynı kursa kayıt etmeye izin vermemesini ciddi problem olarak görmekte. Katılımcılara göre mevcut kurs sürelerinde istediği seviyeye gelemeyen kursiyerler kursa devam etmek istemekte ancak kurs sonu değerlendirmesinde başarılı buldukları takdirde bir kez daha aynı kursa katılamamaktadırlar. Bu sebeple eğitimciler devam etmek isteyen kursiyeri başarısız göstererek tekrar aynı kursa kaydettiklerini ya da farklı bir kurs programına kaydederek kursiyer ile eğitime devam ettiklerini ifade etmişlerdir. Ancak bir kursta ikinci kez başarısız olan kursiyer bu kez hiçbir şekilde aynı kursa katılamamaktadır. Yani katılımcıların yanıtlarından yola çıkılarak bir kursiyerin bir kursa bir kez, başarısız olur ise iki kez katılma hakkı olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple eğitimciler öğrencileri çoğu zaman kayıtsız almak durumunda kaldıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar çalgı eğitiminin kişi istediği sürece devam etmesi gerektiğinin altını çizmektedirler. E10 numaralı katılımcı bu konudaki düşüncesini "Ben 5 yıldır bağlama çalışıyorum ancak hala eksiklerim olduğunu düşünüyorum. Bu sebeple müzik kurslarında katılım hakkının sınırsız olmasının önü açılmalı" şeklinde ifade etmiştir.

Katılımcıların 9'u kursiyer girişlerini, bağlı buldukları halk eğitimi merkezlerine giderek, kurs yetkilisinin şifresi ile yapabildiklerini, bunun için sıra bekleyebildiklerini ve bu durumun zaman israfına sebep olduğunu söylemişlerdir. Kursiyer girişlerinin eğitimcinin kendi e-devlet şifresi ile yapılabilmesinin kendileri için büyük kolaylık olacağını ifade etmişlerdir.

6 katılımcı kursiyer notlarını, devam- devamsızlık bilgilerini e-yaygın sistemine girmelerine rağmen aynı bilgileri kurs defterlerine de yazmayı hem zaman hem de kâğıt israfı olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Bunun haricinde kurs açma, sonlandırma, kurs planı gibi işlemlerin basılı kâğıt ile değil e-yaygın sistemi üzerinden yapılmasının gerekliliğini vurgulamışlardır. Katılımcıların 4'ü e-yaygın sistemini karmaşık bulmuş ve basitleştirilmesini önermişlerdir.

3 katılımcı ise e-yaygın sistemindeki sıralama sistemi ile ilgili sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılara göre sıralama sisteminde ikametgâh ve mezuniyet bölümü ayırt edilmediği için müzik eğitimcileri ikametgâh adreslerine oldukça uzak yerlerde kurs açmak durumunda kalabilmekte veya sıralamada bölümü müzik olmayan bir üst öğrenimli kişinin gerisine düşebilmektedirler. Bu sebeple katılımcılar önlerindeki kişi kursunu açana kadar veya feragat dilekçesi verene kadar beklemek durumunda kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcılardan 4'ü bir kursiyerin aynı anda yalnızca iki kursa kaydolabildiğini bu sebeple kursiyerlerin öncelikle kendileri için elzem olan kurslara katıldıklarını ve bu sebeple hobi edinmek için vakitleri olsa ve kurs saatleri çakışmasa bile e-yaygın sisteminin üçüncü bir kursa kaydolmasına izin vermediğini belirtmişlerdir. Katılımcılara göre kursiyer, vakti olduğu ve kurs saatleri çakışmadığı sürece istediği kadar kursa kaydolabilmelidir.

Katılımcılardan 3'ü kursiyer sayıları 7'nin altına düştüğünde kursun ek onaya gittiğini ve bu sebepten kapatılan kurslarda devam eden 6 kişinin mağdur olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca bu durumun kendilerini strese soktuğunu, eğitimin kalitesini düşünmek yerine sürekli sayıyı 7'nin altına düşürmeme telaşı taşıdıklarını ve motivasyonlarının düştüğünü belirtmişlerdir. Katılımcılara göre kursta bir kişi bile enstrüman çalmayı öğrense bu bir başarıdır. Bu sebeple kurslar sayı sebebiyle kapatılmamalı kimsenin eğitim hakkı elinden alınmamalıdır. 7 kişi ise e-yaygın sistemini genel olarak basit ve kullanışlı bulduklarını, bazıları ise oryantasyon eğitimi aldıkları için sistemi rahat kullandıklarını ifade etmişlerdir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 13

HEM'lerde Çalışan Müzik Eğitimcilerinin Kurum İşleyişi Hakkındaki Görüşleri

Katılımcılar	Kodlar	Tema
E1	Personel Eksiği	
E2,E22,E25	Ücret Durumu	
E3,E5,E8,E9,E11,E12,E16,E17,E18,E19,E20,E21,E23,E24,E27,E29	Memnuniyet	HEM'lerde Kurum İşleyişi
E13,E15,E28	Güvence	
E10,E22,E26	Baskıcı Tutum	
E4,E6,E7,E14,	Zorlaştırıcı Tutum	

Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin katılımcılara yöneltilen “Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin kurum işleyişine ilişkin problemleri nelerdir?” sorusuna ilişkin katılımcılar 30 görüş belirtmişler, alınan yanıtlar 6 kod altında incelenmiştir.

Tablo 13'e bakıldığında 1 katılımcı dersliklerin temizlik ve bakımını yapacak personelin yetersiz olduğundan dolayı sorun yaşadığını ifade etmiştir. Katılımcıların 3'ü ise ek ders ücretlerinin yetersiz olduğundan ve geç yatırılmasından dolayı problem yaşadıklarını belirtirken mevcut ödemelerini düşünürken eğitime odaklanamadıklarını ifade etmişlerdir. 16 katılımcı ise bağlı oldukları kurumlarının işleyişinden ve kurum yöneticilerinden memnun olduklarını dile getirmişlerdir.

Bununla beraber 3 katılımcı usta öğretici olarak bir güvenceleri olmadığını, bu durumun motivasyonlarını düşürdüğünü söylemişlerdir. Katılımcılara göre halk eğitimi merkezlerinde müzik kurslarına çok fazla talep var ve müzik eğitimi veren usta öğreticilerin kadroya alınması bu talebi önemli ölçüde karşılayacaktır. Bu vesileyle müzik eğitimi veren usta öğreticiler de gelecek kaygısı taşımadan yalnızca eğitimin kalitesine odaklanarak eğitim

vermeye devam edebilirler. Ayrıca katılımcılar kendilerine usta öğretici kimliği verilerek kamu personeli olarak bazı haklardan istifade etmek istemektedirler.

Katılımcılardan 3'ü kurum yönetiminin kendilerine öğrenci sayısı ve evrak konusunda baskı yaptığını ifade etmişlerdir. Bu durumun kendilerini strese soktuğunu, oysa yöneticilerin onları teşvik ve takdir etmesine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. 4 katılımcı ise kurum yönetiminin zorlayıcı tutumlar sergilemesinden dolayı eğitimin olumsuz etkilendiğini ifade etmişlerdir. Katılımcılara göre kursun günde kaç saat yapılacağının kurum yönetimince belirlenmesi eğitimcileri zora sokmaktadır. Bu sürenin işin uzmanı olan öğretmene bırakılmasını savunmaktadırlar. Bunun haricinde hafta sonları kurs açmak isteyen eğitimciler kurum engeline takıldıklarını söylemektedirler. E7 numaralı katılımcı hafta sonu kurumu açacak bir yönetici olmadığı için hafta sonu kurs isteyenler için kurs planlayamadığını belirtmiştir. Ayrıca bazı kurumlarda ayın 25'inden sonra kurs planlanmamasından dolayı kursa ara vermek durumunda kalan ve ek ders kaybı yaşadığını ifade eden E6 bu durumdan duyduğu rahatsızlığı dile getirmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara dayalı önerilerde bulunulmuştur.

5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Görüşme formunun birinci alt problemini oluşturan demografik bilgilerden elde edilen sonuçlara göre halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin %20'sini kadınlar oluştururken %80 ini erkekler oluşturmaktadır. Bu verilerden hareketle halk eğitimi merkezlerinde müzik eğitiminin yüksek oranda erkek eğitimciler tarafından verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların yaş dağılımlarına bakıldığında ise oranların daha dengeli dağıldığı gözlemlenmektedir. Ancak burada asıl dikkat çeken konu eğitimcilerin eğitim durumları ve bölümleridir. Sonuçlara göre katılımcıların 23'ü lisans ve üzeri düzeyde eğitim almışken bu kişilerin yalnızca 18'inin alanı müziktir. Diğer 12 kişinin 7'si lisans eğitimini farklı alanlarda tamamlayarak, 5'i ise lisans altı seviyede eğitim alarak çeşitli belgelerle müzik kursu vermeye hak kazanmışlardır. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün müzik kurs programlarında bazı kursların eğitici nitelikleri bölümünde en az lise mezunu olup bir yıl boyunca ilgili çalgının eğitimini aldığına veya bir yıl boyunca ilgili çalgının eğitimini verdiği dair belge getiren eğitimcilerin kursu açabileceğini belirten bir

madde olduğu görülmektedir. Ancak bu bir çalgının eğitimcisi olmak için yeterli değildir. Culuk (2022) halk eğitimi merkezlerinde uygulanan piyano kurs programlarını incelediği araştırmasında piyano gibi başlı başına uzmanlık isteyen bir alanda bir yılda edinilen belgelerle piyano eğitimi kursu açma hakkı kazanılmasının müzik alanındaki akademisyenlerce kabul edilmesinin imkansız olduğunu ve bu maddenin kaldırılması gerektiğini belirtmiştir (s. 174). Müzik eğitiminin niteliğinin müzik eğitimcisiyle doğrudan ilgili olduğu aşıkardır. Müzik eğitimi müzik alanında eğitim almış ve yeterli donanıma sahip bireylerce gerçekleştirilmelidir. Bu sebeple halk eğitimi merkezlerinde kurs açarken alanı müzik olmayan kişilerin kriterlerinin çok iyi belirlenmesi gerektiği açıktır. İkiz (2010) yaptığı çalışmada yaygın eğitim kurumlarında görev yapan eğitimcilerin çok çeşitlilik gösterdiğini ve birçoğunun formasyonu dahi bulunmadığını tespit ederek MEB'nın usta öğretici şartlarını tekrar inceleyerek yeterlik kriterlerini artırması konusunda öneride bulunmuştur. Bununla birlikte halk eğitimi merkezlerinin bir çoğunda müzik normu olmadığı görülmektedir. Bu sebeple müzik eğitimlerinin yaklaşık %74' usta öğreticiler tarafından yürütülmektedir. Ankara'nın merkez ilçelerindeki toplam 15 halk eğitimi merkezinin sadece 7'sinde müzik normu ve dolayısıyla müzik ğretmeni olduğu görülmektedir. Bu durumun müzik eğitiminin uzman eğitimcilerle yürütülmesine engel teşkil ettiğini söyleyebiliriz. Halk eğitimi merkezlerinde en çok ihtiyaç duyulan branşlardan biri de müziktir. Bu sebeple müzik eğitiminin nitelikli ve donanımlı eğitmenler tarafından verilebilmesi için her halk eğitimi merkezine en az bir müzik normu verilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Son olarak katılımcıların hangi alanlarda kurs verdiklerine ilişkin soruya verilen yanıtla­a bakılırsa 30 katılımcının toplam 56 alanda kurs verdikleri saptanmıştır. Bu alanların yaklaşık %30'unu bağlama, yaklaşık %16'sını gitar ve yaklaşık %14'n piyano eğitimi oluşturmaktadır. Bu sonuçlar, daha önce de belirtildiği gibi araştırmaya katılan eğitimcilerin eğitimini aldıkları alanları göstermekte olup bu kursların kursiyerlerin talep ettikleri kursları temsil ettiğini söylemek için yeterli değildir. Ancak halk eğitimi merkezlerinde görev yapan

müzik eğitimcilerinin bağlama, gitar ve piyano alanlarında yoğunlaştığı, diğer alanlardaki eğitimcilere daha nadir rastlandığı sonucu çıkarılabilir.

5.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan 30 katılımcıdan 11'i eğitim ortamlarını yeterli bulurken diğer 19 kişi farklı kodlar altında problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılara göre yetersiz bulunan bilgisayar, dizekli tahta ve nota sehpası gibi eksikler basit maliyetlerle giderilebilecek eksiklerdir. Ancak bu eksiklerin giderilmesinden önce yapılan araştırmada katılımcılardan 7'si derslik ve donanım durumlarının kurs verdikleri kuruma göre değişkenlik gösterdiğini ifade ederken 7'si ise hala müzik dersini klasik sınıflarda işlediklerini belirtmişlerdir. Bu verilerden yola çıkılarak kurs verilen kurumlarda müzik eğitimi için ayrılmış özel bir derslik bulunmasının bir gereklilik olduğu anlayışının günümüzde hala yerleşmemiş olduğunu söyleyebiliriz. Önce bu anlayış yerleşmeli ki sonra sınıfların donanımsal özellikleri tartışılmalıdır. Ertürk (2006)'e göre nasıl ki fen bilgisi öğretmeni laboratuvar olmadan deney yapamazsa, resim öğretmeni atölyesi olmadan verimli ders işleyemezse müzik dersi de müzik dersliği olmadan işlenemez. Müzik dersi kulak belleğine dayalı olmasından dolayı uygulamalı bir ders olup dinletiler ve örneklemeler muhakkak uygun şartlarda ve uygun materyallerle yapılmalıdır (s. 32). Bağcı ve Can (2019)'ın yaptıkları araştırmada ise müzik dersliğinin klasik ders işlenen sınıflardan farklı olması gerektiği gerekçesiyle her okulda müziksel donanımı iyi, teknolojik alt yapıya sahip, ses yalıtımlı ve sınıf içindeki akustik koşulları müzik eğitimine elverişli en az bir müzik sınıfının mutlaka oluşturulması önerilmektedir (s. 405). İlgili alan yazına bakıldığında geçmiş yıllarda yaşanan problemlerin tespiti ve uygun çözüm önerileri sunulmasına rağmen günümüzde hala aynı sorunların yaşandığını görmek üzücüdür.

5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların 9'u kurs sürelerinin yeterli, 5'i bazı kurs sürelerinin yeterli bazılarının yetersiz, 16'sı ise kurs sürelerinin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Müzik eğitiminin uzun ve süreklilik isteyen bir eğitim olduğu gerçektir. Türk toplumunun önemli bestekâr ve icracısı Hammamizade İsmail Dede Efendi "Musiki öyle bir denizdir ki, ben paçaları sıvadım ama hala içine giremedim" diyerek bu durumu çok güzel bir şekilde açıklamıştır. Bu bağlamda katılımcıların büyük bir çoğunluğu kurs sürelerinin artırılmasının yanında kurs programlarının seviyelere ayrılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Katılımcıların bir kısmı program içeriklerinin yaş gruplarına göre oluşturulmasını ve teorik bilgilerin seyreltilerek pratik uygulamalara ağırlık verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte katılımcıların yarısından fazlasının kursiyer yeter sayısı ile ilgili problem yaşadıkları tespit edilmiştir. Katılımcılara göre müziğin birçok dalı grup eğitimine uygun değildir. Fakat yine de grupla çalışılması istenirse bu sayı 3-5 kişilik gruplar şeklinde düzenlenmelidir. Kursiyer yeter sayısının 12 olması sebebiyle az talep gören kursların kursiyer yeter sayısına ulaşamadığı için açılmadığı tespit edilmiştir. Katılımcılar müzik eğitiminden bir kişinin dahi faydalanmasının önemine vurgu yaparak müzik kursları için bu sayı şartının kaldırılmasını önermişlerdir. İkiz (2010)'in yaptığı araştırmada yaygın eğitim kurs programlarının bağlama eğitimine uygun olmadığı, sınıfların yaş gruplarına göre oluşturulmadığı, eğitimlerin grupla yapıldığı için verimsiz olduğu ve kurs sürelerinin yetersiz olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bağlamda araştırma sonuçları yapılan araştırmayı destekler niteliktedir. Katılımcılardan program içeriğini yeterli bulan eğitimciler de mevcutken bazılarının programda problem olarak gördükleri alanları kendi yöntem ve stratejileri ile bertaraf etmeye çalıştıkları saptanmıştır.

5.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun kursiyerlerin farklı yaş gruplarından oluşması sebebiyle homojen gruplar oluşturamadıkları bu sebeple problem yaşadıkları tespit edilmiştir. Katılımcıların bir kısmının ise bu soruna belli yaş grubundaki kursiyerleri tercih etme veya farklı yaş gruplarını sabah-öğle gruplarına bölme şeklinde yöntemlerle çözüm bulmaya çalıştıkları saptanmıştır. Bu bağlamda düşünüldüğünde dördüncü alt problem üçüncü alt problemin program kategorisindeki yaş grupları kodunu oluşturan problemlerin bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Yani programların yaş gruplarına göre oluşturulması katılımcıların kursiyer profilleri ile ilgili yaşadıkları bu problemin çözülmesine yardımcı olacaktır. Gülaçar (2021) yaptığı araştırmada halk eğitimi merkezlerinde ders saatlerinin kursiyerlerin yaş ve seviye gruplarına göre belirlenmediğini, sınıfların müzik eğitimi için kalabalık olduğunu ve grupların homojen olmadığını tespit etmiştir.

Bununla birlikte elde edilen veriler kurslara katılan bireylerin, ekonomik kaygılarını yüksek oranda yaşaması sebebiyle meslek edindirme kurslarına ağırlık verirken hobilerini ikinci hatta üçüncü plana attıklarını göstermektedir. Katılımcılar bu sebepten müzik kurslarına katılımın sosyo ekonomik düzeyi düşük bölgelerde daha az olduğunu söylemektedirler. Ayrıca sosyo kültürel düzeyi düşük bölgelerde çocukların müzik kurslarına karşı istekli olmasına rağmen olumsuz ebeveyn tutumları sebebiyle kursları bırakabildiklerini ifade etmişlerdir. Günay (2022) yaptığı araştırmada ailelerin ekonomik koşulları iyileştikçe ve eğitim seviyesi arttıkça öğrencilerin kurslardaki durumları ve okuldaki başarılarıyla daha fazla ilgilenmeye başladıklarını tespit etmiştir (s. 79). Bağcı ve Can (2019) yaptıkları araştırmada bu soruna ilişkin özellikle kırsal bölgelerde okulların velilerle daha güçlü bir iletişim halinde olması, okulun yalnız öğrenciler için değil veliler için de birer eğitim kurumu şekline dönüştürülmesi ve okullarda velilere müzik eğitiminin önemine dair eğitim ve seminerler düzenlenmesi gerektiğini vurgulamışlardır (s. 406).

Dördüncü alt probleme ilişkin ortaya çıkan diğer önemli bulgu ise kursiyerlerin devamsızlık problemleridir. Araştırma sonuçlarından anlaşıldığı üzere katılımcılar, halk eğitimi merkezi kurslarının gönüllülüğe dayalı ve ücretsiz olmasından dolayı daha rahat davranmaktadırlar. Araştırmanın alan yazın taramasında avantaj olarak nitelendirilen bu konu araştırma bulgularına göre aynı zamanda bir dezavantaj olarak karşımıza çıkmaktadır. Yani bireyler halk eğitimi merkezlerine belli bir zorlamaya maruz kalmadan ve ücret ödemen eğitim alabildikleri gerekçesiyle yoğun ilgi gösterirken aynı zamanda yine bu sebeplerden rahat davranarak kurslara düzenli şekilde devam etmemekte ve eğitimin başarıya ulaşmasına izin vermemektedirler. Bu anlamda içsel motivasyonu düşük bireyler için dışsal motivasyon koşulları sağlanabilir. Katılımcılar kurslardan cüzi bir ücret alınabileceğini veya kursların daha çekici hale getirilebileceğini ifade etmişlerdir. Yine katılımcılar müzik kurslarından alınan belgelerin gücünün artırılması, bu belgelerin belli sınavlarda veya belli kurumlarda puan artırıcı etkisinin olması, kursları başarıyla tamamlayanlara iş imkânı sağlanması gibi önerilerde bulunarak bu tarz teşvik edici uygulamaların devamsızlık sorununu çözebileceğini belirtmişlerdir.

5.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma bulgularına göre 30 katılımcının 20'sinin kursu başarıyla bitiren kursiyerleri tekrar aynı kursa kaydedemedikleri, başarısız gösterdiklerinde ise aynı kursa toplam iki kez kaydedebildikleri için ciddi problem yaşadıkları tespit edilmiştir. Fakat çoğu katılımcının kursiyerleri mağdur etmemek ve eğitimi başarıya ulaştırmak adına farklı çözüm yolları bularak sorunu bertaraf etmeye çalıştıkları görülmüştür. Katılımcılar kursiyerleri başarısız göstererek, farklı programa kaydederek ya da kayıtsız şekilde alarak kurslarına devam ettiklerini açıkça beyan etmişlerdir. Bu yöntemleri yönetmeliğe aykırı olmasına rağmen çok fazla kişinin kullanmak zorunda kalması mevcut sistemin uygulanabilirliğinin tartışılmasını gerektirmektedir. Bu durum kursa devam etmek isteyen kursiyerler açısından da bir problem olarak görülebilir. Bu problem aynı zamanda üçüncü alt problemin program kategorisindeki

seviyelere ayırma kodu altındaki problemlerin yansımaları olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurs programları seviyelere ayrılırsa kursiyerlerin kursa devam edebilmesi için yukarıda bahsedilen yöntemlerin kullanılmasına ihtiyaç kalmayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda düşünüldüğünde saptanan problemlerin birkaç alt başlığı birden ilgilendirebildiği gibi sunulan çözüm önerilerinin de diğer alt problemleri doğrudan etkileyebildiği görülmektedir.

Bununla birlikte kursiyerlerin aynı anda sadece 2 kursa kayıt yaptırabildikleri vakitleri olsa ve kurs programları çakışmasa bile sistemin üçüncü bir kursa kayıt olmaya izin vermediği ifade edilmiştir. Bu durum, kursiyerlerin öncelikle kendilerine iş imkânı sağlayabilecek meslek edindirme kurslarını tercih ettikleri gerekçesiyle hobileri için kurs kayıt haklarının kalmamasından dolayı eğitimciler tarafından eleştirilmektedir.

Araştırma bulgularına bakılarak katılımcıların ayrıca e-yaygın sistemine kursiyer girişlerinde problem yaşadıkları tespit edilmiştir. Kurs açmak için başvuruda bulunan kursiyerlerin sisteme girişleri kurum yetkili şifreleri ile yapıldığından eğitimciler kurumlarına gitmek ve orada bazen sıra beklemek durumunda kaldıklarını ifade etmişler ve bu işlemi kendi e-devlet şifreleri ile yapabilmelerine olanak sağlanması durumunda zamandan tasarruf edebileceklerini söylemişlerdir. Ayrıca kursiyerlerin not ve devamsızlık durumlarını e-yaygın sistemine işlemelerine rağmen bu bilgileri bir de deftere işlemek durumunda olduklarını ve bu durumun hem zaman hem emek hem de kâğıt israfına sebep olduğunu belirtmişlerdir. Kurs açma ve kurs sonlandırma işlemlerini basılı evraklarla yapmak yerine bu işlemlerin tamamının e-yaygın sistemine entegre edilmesinin hem iş yüklerini azaltacağını hem de kâğıt israfını önleyeceğini savunmuşlardır. Bununla birlikte sistemi karmaşık bulan katılımcılar olmasına rağmen, aldıkları oryantasyon eğitimleri ile basit ve kullanışlı bulan katılımcıların da olduğu görülmektedir.

Katılımcıların yaşadıkları diğer bir problem ise kursiyer sayılarının 7'nin altına düşmesi durumunda kurslarının ek onaya düşmesidir. Ek onaya düşen kurslar kurum müdürünün teklifi ve milli eğitim müdürlüklerinin onayı ile devam edebilmekte, başka kurumlara

nakledilebilmekte veya kapatılabilmektedir. Katılımcıların ifadelerine göre bu durumun eğitimcileri strese soktuğu ve öğrenci sayısını yüksek tutmak için çoğu zaman eğitimin kalitesine odaklanamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Eğitimde yalnızca niceliğe önem verilerek niteliğin göz ardı edilmesine sebep olunmamalıdır.

Katılımcıların e-yaygın sistemine ilişkin yaşadıkları bir diğer problem de sıralama problemidir. Eğitimcilerin her sene eylül ayında sistem üzerinde bir sıralamaya tabi tutuldukları fakat bu sıralamada ikametgâh bilgilerinin ve ihtisas alanlarının hesaba katılmadığı belirtilmiştir. Bu sebeple bazı katılımcıların ikametgâhlarına uzak yerlerde kurs açmak durumunda kaldıkları bazılarının ise sıralamada müzik harici alanlarda bir üst öğrenimi bitirmiş kişilerin gerisine düşebildikleri için kurs açamadıkları tespit edilmiştir. E-yaygın sistemi Türkiye genelinde çalışan bir sistemdir. Sistem biraz incelendiğinde kişilerin Türkiye'nin her yerindeki halk eğitimi merkezlerine ve alanları ne olursa olsun her kurs türüne müracaat edebildikleri görülmektedir. Bu durumun öğrencileri ve kurs yeri hazır olan müzik eğitimcilerinin sıra beklemesine veya hiç kurs açamamasına sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun kurumlarındaki işleyişten memnun olduğu görülmüştür. Yalnızca 7 kişi kurum yönetiminin baskıcı ve zorlayıcı tutumlar sergilediğini ifade etmiştir. Bu problemlerin bazılarının Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinde net olarak belirtilmeyen ya da kurum yönetiminin inisiyatifine bırakılan konularda kurumların kendi uygulamalarını belirlemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bununla birlikte bazı yöneticilerin ilgili yönetmeliği eğitimcinin lehinde uygularken bazı yöneticilerin bir baskı aracı olarak gördükleri anlaşılmaktadır. 30 katılımcı ile yapılan görüşmede bazı katılımcılar yöneticilerin kendilerine istedikleri materyal desteğini sağladıklarını, kursiyerleri gruplara ayırmalarını sorun etmediklerini, niceliğe değil niteliğe

önem verdiklerini, eğitimle ilgili tüm kararları kendilerine bıraktıklarını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar ise yöneticilerin sürekli sınıftaki kursiyerleri saydıklarını, kurs saatlerini kendilerinin belirlediklerini, ayın 25'inden sonra kurs planlamadıklarını, hafta sonu kurumu açmadıklarını, ek ders ücretlerini geciktirdiklerini, çok fazla evrak istediklerini ve kendilerini teşvik edici hiçbir eylemde bulunmadıklarını ifade etmişlerdir.

Bunun haricinde katılımcılardan bazıları usta öğretici olarak hiçbir güvenceleri olmadığını, kamu personellerinin yararlandığı hiçbir haktan yararlanamadıklarını ve bu durumun motivasyonlarını olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

5.7. Öneriler

Araştırma bulgularından yola çıkılarak, halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin karşılaştıkları problemlere ilişkin çözüm önerileri, yine eğitimcilerin fikirleri ile harmanlanarak maddeler halinde sunulmuştur. Önerilerin değerlendirilmesinin müzik eğitimcilerinin problemlerinin ve buna bağlı olarak müzik eğitiminin problemlerinin çözümüne katkı sağlaması beklenmektedir.

- Müzik eğitiminin, müzik alanında eğitim almış ve belli donanıma sahip müzik öğretmenleri tarafından verilebilmesi için her halk eğitimi merkezine en az bir müzik normu verilmesi, ihtiyacın karşılanamaması durumunda görevlendirilecek usta öğreticilerin müzik alanında yeterli birikime sahip kişiler arasından seçilmesi için HBÖGM'nün kurs programlarındaki eğitici niteliklerinin iyi belirlenmesi önerilmektedir.

- Müzik eğitimlerinin sağlıklı ve amacına uygun bir şekilde yapılabilmesi için her halk eğitimi merkezinde ve kurs planlanan diğer kurumlarda en az bir tane tam donanımlı müzik dersliği oluşturulması önerilmektedir.

- Kursiyerlerin çalgı eğitimlerinin istenilen seviyeye getirilebilmesi için mevcut müzik eğitimi kurs programlarının, tecrübeli müzik eğitimcilerinin fikirleri doğrultusunda teorik bilgi kalabalığından arındırılarak daha fazla pratik beceri içeren kazanımlara

dönüştürülmesinin ve programların kursiyerlerin pedagojik gelişimlerine uygun yaş gruplarına göre ayrılmasının müzik eğitimi ve eğitimcileri için çok faydalı olacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte tüm müzik kurs programlarının piyano eğitimi programı gibi seviyelere ayrılması önerilmektedir. Bu şekilde eğitimcilerin kursiyerleri aynı kursa tekrar kaydedebilmek için farklı yollara başvurmak zorunda kalmayacakları öngörülmektedir. Ayrıca araştırma sonuçlarına bakıldığında müzik eğitimi kurslarının da diğer kurslar gibi 12 öğrenciyle açılabilmesi ciddi bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Grupla yapılabilen koro eğitimi gibi müzik kursları için bu sayı gerekli iken çalgı eğitimleri için bu sayı sınırının kaldırılması ya da çalgının niteliğine göre kursun maksimum 3-5 kişi ile açılmasının sağlanması ve kurstan faydalanan bir kişi dahi kalsa kursun kapatılmaması önerilmektedir.

- Halk eğitimi merkezlerindeki müzik kurslarında yaşanan devamsızlık probleminin çözümü için kurs sonlarında konser etkinlikleri düzenlenmesinin kursiyerleri motive edeceği düşünülmektedir. Bununla birlikte kursiyerlerin, seviyelere ayrılması önerilen müzik kurslarından herhangi birinde tüm seviyeleri tamamladıktan sonra müzik komisyonları tarafından değerlendirilerek sertifika almaya hak kazanması ve bu sertifikanın açık öğretim okullarından alınan diplomalar gibi üst öğrenime geçiş hakkı vermesi sağlanabilir. Bu şekilde örgün müzik eğitiminde istedikleri seviyeye gelemeyenler için ikinci bir şans sağlanabilir ve halk eğitimi merkezleri özengen müzik eğitimine sağladığı katkının yanında mesleki müzik eğitimine yönlendirici bir rol de üstlenebilir.

- Halk eğitimi merkezlerindeki hemen hemen bütün işlemlerin takip ve yönetiminin yapıldığı e-yaygın sisteminin genel olarak güzel işlediğini söylemek mümkündür. Ancak araştırmaya katılan eğitimcilerin görüşleri doğrultusunda bir takım önerilerde bulunmanın sistemin iyileştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Eğitimcilerinin ve aynı zamanda halk eğitimi merkezi yöneticilerinin iş yükünün hafifletilmesi ve kağıt israfının azaltılması için kurs açma, kurs sonlandırma, kurs planı, defter doldurma gibi işlemlerin e-yaygın sistemine entegre edilmesi önerilmektedir. Bununla birlikte eğitimcilerin büyük bir çoğunluğu

kursiyer girişlerini kendi e-devlet şifreleri ile yapabilmeyi talep etmektedirler. Bu durumun ise hem eğitimcilerin hem de yöneticilerin işini kolaylaştıracağı açıktır. Ayrıca kursiyerlerin vakitleri olduğu takdirde ve kurs saatleri çakışmadığı sürece istedikleri kadar kursa kayıt yaptırabilmelerinin önü açılmalıdır. Son olarak araştırma bulgularına bakıldığında e- yaygın sıralama sisteminin düzgün çalışmadığı tespit edilmiştir. Sisteme başvuran kişilerin eğitim durumları, eğitim alanları ve ikametgâh bilgileri dikkate alınarak sıralamaya alınması önem teşkil etmektedir. Bu şekilde eğitimciler buldukları il veya ilçeden farklı bir halk eğitimi merkezine başvuramayacak, mezuniyet alanları dışında kurs tercihi yapamayacaklardır. Sistemin bu şekilde yapılandırılması, sıralamanın amacına uygun şekilde yapılmasını sağlayacağı, eğitimcilerin gereksiz yere sıra beklemesini önleyeceği ve aynı zamanda kurumlara yapılan geçersiz başvuru sayısını azaltarak yöneticilerin iş yükünü hafifleteceği düşüncesiyle elzem görülmektedir.

- Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğine bakıldığında bazı hususların belirtilmediği ve yöneticilerin inisiyatifine bırakıldığı görülmektedir. Eğitimcilerin motivasyonlarını ve dolaylı olarak eğitimin niteliğini olumsuz etkileyebilecek uygulamaların önüne geçilmesi adına ilgili yönetmelikte, kursların kaç saat planlanacağını kim tarafından belirleneceği, usta öğreticilerin ek ders ücretlerinin ne zaman ödeneceği gibi bazı hususlara açıklık getirilmesi, yöneticilerin görev, yetki ve sorumluluklarının netleştirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akyüz, S. (2007). *Türk ve İngiliz örgün eğitim sistemlerinde eğitim yöneticilerini yetiştirme, atama ve politika uygulamalarının karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akyüz, Y. (2013). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem.
- Arslan, M. M. (1992). *Türkiye 'de yaygın eğitim*. Ankara: Erek.
- Bağcı, H., & Can, Ü. K. (2019). Müzik öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar. *Turkish Studies Educational Sciences*, 14 (3), 391-410.
<https://turkishstudies.net/education?mod=tammetin&makaleadi=&makaleurl=792df64a-2162-4e0d-86ca-b69b3830634d.pdf&key=22703> sayfasından erişilmiştir.
- Başaran, İ. E. (1996). *Türkiye eğitim sistemi*. Ankara: Yargıcı.
- Bayırlı, M. (2022). *Özengen müzik eğitimi kurumlarındaki piyano eğitimcilerinin piyano öğretimine yönelik görüşleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Bayraktar, Ş., Gültekin Toroslu, A., & Saraçoğlu, M. (2012). *Türkiye 'de yaygın eğitim*. Ankara: MEB.
- Biber Öz, N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 101-106.

- Bilgin, H., İnce, Z., & Canatan, H.A. (2017). Halk eğitimi merkezlerinde yetişkinlere yönelik açılan kurslar ve etkinlikler nelerdir? *Social Sciences Studies Journal (SSSJournal)*, 3 (10), 1412-1421. https://sssjournal.com/files/sssjournal/1565485084_24_SSS_V3_I10_ID-186.%20B%C4%B0LG%C4%B0N&%C4%B0NCE,CANATAN_1412-1421.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Bozkaya, İ. (2011). Halk eğitiminde müziğin yeri ve Bursa'daki halk eğitimi çalışmalarına toplu bakış. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 14 (1), 107-121.
- Buzduğu, M. (2010). *Amatör müzik eğitimine yönelik öğretmen ve öğrenci tutumları*. (Yüksek lisans tezi). <https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/handle/11630/3012> sayfasından erişilmiştir.
- Celep, C. (2003). *Halk eğitimi*. Ankara: Anı.
- Culuk, E. (2022). *Halk eğitimi merkezlerinde uygulanan piyano eğitimi kurs programlarının içerik ve kazanım boyutlarına ilişkin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Ergün, M. (2014). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Pegem.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe.
- Gülaçar, M. F. (2021). *Halk eğitim merkezi bünyesindeki bağlama derslerinin yürütülmesinde karşılaşılan sorunlar (Van ili örneği)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Güleç, V. (2018). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klarnet eğitimi veren öğretmen görüşleri (Ankara ili örneği)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Günay, E. E. (2022). *İlkokul öğrencilerine yönelik halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kursların değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Helvacı, A., & Şahin, B. (2007). Eğitimle ilgili temel kavramlar. F. Ereş (Ed.), *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Maya.
- İkiz, F. (2010). *İstanbul'da yaygın eğitimde görülen bağlama öğretim problemleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Karan, E., & Yokuş, H. (2022). Özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano eğitimi sürecine ilişkin piyano eğitimcilerinin görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 30, 161-180.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel.
- Kaya, H. E. (2015). Türkiye'de halk eğitimi merkezleri. *International Journal of Science Culture and Suport (IntJSCS)*, Özel sayı 3, 268-277. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/91828> sayfasından erişilmiştir.
- Kılıç, N., & Taşpınar, M. (2017). Halk eğitimi merkezi öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 14-25.
- Metin, M., & Özcan, A. (2015). Eğitimle ilgili temel kavramlar. M. Metin & A. Tufan (Ed.) *Eğitim bilimine giriş* içinde (s. 5-28). Ankara: Pegem.
- MEB. (2014). *Türkiye Hayat Boyu Öğrenme strateji belgesi ve eylem planı (2014-2018)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2018). *Müzik dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği. (2018). https://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_04/11093946_MEB_HBO_KURUMLARI_YNETMELYYY.pdf sayfasından erişilmiştir.

- Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. (2011). *T.C. Resmi Gazete*, 28054, 14 Eylül 2011.
- Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik. (2014). *T.C. Resmi Gazete*, 29034, 18 Haziran 2014.
- Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973). *T.C. Resmi Gazete*, 14574, 24 Haziran 1973.
- Oğuz, T.G., Kaleli, Y.S. & Mustul, Ö. (2021). Özengen keman eğitimi sürecine yönelik öğretmen görüşleri (Konya ili örneği). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41 (3), 2127-2151.
- Otacıoğlu, S. G. (2005). *Müzik öğretmenliği piyano eğitimi dersi için bir model denemesi*. (Doktora tezi). <https://acikbilim.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özden, B., & Özdemir, S. (2023). Özengen müzik eğitimi kurumlarında ve Bilsen'de çalgı derslerini yürüten eğitimcilerin karşılaştığı problemler (Sivas ili örneği). *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 14(52), 558-572.
- Özengi, M. (2017). *Halk eğitimi merkezlerinin kursiyer görüşlerine göre değerlendirilmesi: Amasra halk eğitimi merkezi örneği*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Öztürk, E. (2006). *İlköğretim okullarındaki ikinci kademe müzik eğitimi ve sorunları*. (Yüksek lisans tezi). <https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/handle/11630/3178> sayfasından erişilmiştir.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2011). *Müzik Öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Sönmez, V. (2005). *Program geliştirmede öğretmen elkitabı*. Ankara: Anı.

- Tokatlı, B. (2020). *Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Türkoğlu, A., & Uça, S. (2011). Türkiye’de halk eğitimi: Tarihsel gelişimi, sorunları ve çözüm önerileri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (2), 48-62.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitim bilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24, 543-559.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye ’deki durum*. Ankara: Arkadaş.
- Yener, S. (2009). *Türkiye ’de güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümleri müfredat programlarının karşılaştırmalı analizi*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri. 19 Mayıs Üniversitesi, Samsun. https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/samsun/S_Yener.pdf adresinden erişilmiştir.
- Yıldırım, M. (2009). *Hayat boyu öğrenme kapsamında yaygın eğitim ve halk eğitimi merkezleri*. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

EKLER

YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Değerli Eğitimci,

Bu araştırma halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin karşılaştıkları problemleri saptamayı ve saptanan problemlere yönelik çözüm önerileri getirmeyi amaçlamaktadır. Form verileri bilimsel bir araştırma için kullanılacak olup cevaplarınız gizli tutulacaktır. Katılım ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Şükran Akın
Yüksek Lisans Öğrencisi

Sorular

- 1) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin cinsiyet, yaş, eğitim durumu/bölümü, unvanı/branşına yönelik demografik bilgileri nelerdir?
- 2) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin teknik ve fiziki problemleri nelerdir?
- 3) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin kurs programlarına ve sürelerine ilişkin problemleri nelerdir?
- 4) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin kursiyer profillerine ilişkin problemleri nelerdir?
- 5) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin e-yaygın sistemine ilişkin problemleri nelerdir?
- 6) Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan müzik eğitimcilerinin kurum işleyişine ilişkin problemleri nelerdir?

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..